

CUPRINS

Din viața asociației

Pe marginea adunării generale a Asociației Învățătorilor din județul Arad (Viorel Dolha)	3
Accesul la educație a populației dezavantajate cu focalizare pe rromi (Larisa Chițu)	7

Demers didactic

Învățarea eficientă – metode și tehnici (Larisa Chițu)	10
Învățarea eficientă – activitate de bună practică (Anca Săvan) ...	12
Învățarea prin cooperare – repere teoretice (Gabriela Iancic)	15
Metoda MOZAIC (Geanina Ghiță)	17
Metoda MOZAIC – Aplicație (Luminița Bulzan).....	19
Învățarea pe bază de proiect (Ana Pașca).....	23

Alternative educaționale

Pedagogia dramatică și creativitatea (Maria Matekovits, Maria Pinter)	28
Semnal – Jocuri și situații dramatizate pentru copii (Maria Matekovits, Iuliana Gal-Tamaș)	30
Correspondența școlară (Alexandra Șimăndan)	32
Să ne bucurăm împreună (Liliana Misărăș)	33

Studii

Dislexia (Aphrodita Mocanu, Dora Dogaru)	35
Pledoarie pentru lectură (Aurelia Lucan)	39
Opțional – Micul cititor (Anca Săvan)	41
Managementul conflictului în școala primară (Lavinia Gurmai)	45

Arc peste timp

Școala de aplicație - partea I (Ileana Iovin)	48
75 de ani de la înființarea Școlii Generale Nr. 1 Pecica (Gabriela Ionescu, Bila Constantin)	51
IN MEMORIAM – Ștefan Dragoș (Eugenia Pete).....	53

Sub zăpezi de cretă – Colegilor noștri care s-au pensionat în acest an	55
Proiecte dezvoltate în cadrul cercurilor pedagogice 2003-2004.....	56
Paginile sindicatului	
Prezentare generală	58
Comunicat	62
Legislație: Activitatea de perfecționare a personalului didactic și didactic auxiliar	64

**PE MARGINEA ADUNĂRII GENERALE
A ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR
DIN JUDEȚUL ARAD
27 SEPTEMBRIE 2003**

De la Adunarea Generală din 2002 s-a dublat numărul membrilor înscriși cu taxa aferentă de la 99 la 199. Numărul total al învățătorilor care au aderat cu cerere la AIA este de 335.

De la reînființare **s-au încasat** 16.240.000 lei.

Ieșiri din casă: 15.227.325 lei; Rest în casă: 1.012.675 lei.

Depuneri la CEC: 12.525.000 lei; Dobânzi la CEC: 70.218 lei.

Ieșiri din CEC: 9.145.000 lei; Sold CEC: 3.450.218 lei.

Sold total: 4.462.893 lei.

Cele mai importante **cheltuieli** au fost cele cu reînființarea asociației la 29 mai 2002, cele cu plata spectacolului de teatru de Ziua Învățătorului (4 milioane) și cele privind tipărirea revistei asociației (5 milioane). Cheltuielile celelalte privind funcționarea asociației de la reînființare până la 27.09.03 sunt sub 1.500.000 lei. Cheltuielile cu revista vor fi recuperate pe măsură ce se va difuza și plăti.

Taxa de înscriere a fost de 20.000 lei, iar din septembrie 2002 de 50.000 lei și a rămas la fel după 27.09.03. **Cotizația anuală** este de 200.000 lei plătibili cu ocazia cercurilor pedagogice.

În noul **Comitet Director** au fost aleși: Viorel Dolha, Ana Curetean, Georgeta Pascu, Alexandru Olar, Viorel Binchiciu.

Din 2002 AIA a avut numeroase **aparitii în presă** pe diferite teme: Adevărul de Arad (20.09.02, 29.07.02, 11.11.02, 24.10.02, 23.01.03, 26.07.03, 31.07.03, 30.06.03, 22.04.03);

Observator arădean (26.11.02, 30.06.03); Occident (nr.56/03); Ziua (10.02.03).

Nu puține au fost **proiectele pe care AIA le-a demarat sau la care a fost parteneră**:

Proiectul privind inițierea în scris-cititul limbii române a etnicilor români de peste hotare a atras aproape 300 000 000 lei, AIA având cea mai mare participare financiară din partea autorităților locale în raport cu toate ONG-urile arădene. Pe lângă cei 55 tineri români de peste hotare, au participat la Dezna și Arad și 7 învățători arădeni, 15 copii de învățători. Am avut largul concurs al ISJ Arad, al universităților arădene, al bibliotecii județene, al episcopiei, al eparhiei Felnac, al fundației Humanitas, al editurilor care au sponsorizat acțiunea.

În proiectul „Accesul la educație al grupurilor dezavantajate cu focalizare pe romi”, un proiect de anvergură al ISJ Arad, al autorităților publice arădene și cu finanțare europeană, AIA este un partener important. Cei 12 învățători au dovedit profesionalism și vor beneficia în curând de răsplata muncii lor. În primăvară au elaborat curriculum-ul necesar, iar în vară l-au aplicat unor grupuri de copii dezavantajați, prin cursurile școlii de vară de la Săvârșin.

Colaborarea cu ARSM Arad a fost fructuoasă, un mare număr de învățători au fost abilitați în tehnici ale pedagogiei Freinet, iar o echipă a AIA a fost aleasă câștigătoare de către ISJ și CCD în urma unui concurs de programe de formare.

AIA s-a solidarizat cu Congresul Învățătorilor din Republica Moldova în demersul de apărare al limbii și istoriei românilor de peste Prut.

Colaborarea cu Universitatea de Vest Vasile Goldiș s-a materializat și prin apariția de articole despre AIA în publicațiile universității. Accept de parteneriat avem și din partea Universității Aurel Vlaicu.

Ministerul Afacerilor Externe a apreciat printr-o adresă inițiativele AIA.

Avem un protocol de **colaborare cu CJAPP**, cu **Biblioteca Județeană** suntem pe cale să avem acțiuni comune.

De Ziua Învățătorului, AIA a oferit o vizionare gratuită a unei piese de teatru pentru învățători și familiile lor.

Apariția **revistei asociației „Quo vadis”** este una din importanțele reușite ale noastre. Colectivul de redacție a făcut ca să fim printre puținii învățători din țară care au o publicație în care își pot prezenta realizările și preocupările profesionale, atitudinile față de ceea ce ne înconjoară.

O mare **nereușită** a AIA este timida abordare a acțiunii de recuperare a patrimoniului, acest demers fiind o obligație statutară. S-au pierdut și oportunități de amenajare a unor case de vacanță în localurile unor școli dezafectate din zone cu potențial turistic, dar sperăm să reușim acest lucru în viitor. Învățătorii s-au implicat prea puțin totuși în accesarea de fonduri europene prin proiecte care se pot derula și prin AIA.

Relația cu sindicatele din învățământ ar fi putut fi mai consistentă.

Cu sindicatul condus de domnul Balița am avut o întâlnire la sfârșitul anului școlar trecut. Ne-a fost refuzat un sprijin de finanțare pentru revista asociației, dar și pentru amenajarea sediului nostru și pentru organizarea Zilei Învățătorului. Am convenit că vom fi consultați când se vor face cereri sindicale care privesc și învățătorii. Totul a rămas la stadiul de proiect. La adunarea generală din 27.09.03 am făcut invitații ambelor sindicate. Din partea acestui sindicat nu a venit nici un reprezentant.

La adunarea generală amintită a fost prezent celălalt sindicat prin persoana domnului Gondor și a domnului Szabo. Participarea lor nu a fost una formală. Vreme de 4 ore au ascultat frământările noastre pe planul drepturilor sociale,

profesionale și de asociație. Au răspuns punctual la multe din problemele celor prezenți. A fost exprimată disponibilitatea cofinanțării revistei asociației noastre și prezența în paginile ei a unei importante secțiuni dedicate legislației care ne privește pe învățători, a demersurilor făcute de sindicat în interesul nostru, a proiectelor sindicatului. Au fost și discuții după adunarea generală în care s-a exprimat posibilitatea sprijinului pentru amenajarea unui sediu și pentru unele acțiuni ale asociației agreate de sindicat.

Adunarea Generală a AIA din septembrie 2003 a împuternicit Comitetul Director să analizeze și să recomande învățătorilor din asociație, până la cercul pedagogic din noiembrie 2003, sindicatul care are cea mai mare disponibilitate de sprijin pentru învățători și activitatea AIA.

Comitetul Director, în urma celor constatate, consideră că este în interesul învățătorilor din județul Arad ca aceștia să se regăsească într-un singur sindicat, mai ales fiindcă articolul 9 din Constituția modificată prevede „*Sindicatelor, patronatelor și asociațiile profesionale se constituie și își desfășoară activitatea potrivit cu statutele lor, în condițiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor și la promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.*” Vechea prevedere nu făcea trimitere doar la interesele membrilor. Prezența la adunarea noastră generală a domnilor Gondor și Szabo, proiectele deja demarate în comun cu aceștia ne pun în situația de a recomanda membrilor AIA acest sindicat.

Sperăm ca activitatea AIA din următorul an să aducă realizări mai multe în împlinirea dezideratelor din statut: **solidaritate și ridicarea prestigiului învățătorului și a școlii.**

*Președintele Asociației Învățătorilor din Arad,
înv. Viorel Dolha*

PHARE RO 0104.02/51

ACCESUL LA EDUCAȚIE A POPULAȚIEI DEZAVANTAJATE CU FOCALIZARE PE RRROMI

În cadrul proiectului Inspectoratului Școlar al Județului Arad, „Accesul la educație a populației dezavantajate cu focalizare pe rromi” Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Arad și Asociația Învățătorilor Arad, parteneri în acest proiect pe linie educativă au elaborat în luna iunie 2003, curriculum-ul pentru programul de ameliorare, integrare și recuperare intensivă prin școala de vară a copiilor de etnie rromă din ciclul preșcolar, primar și gimnazial cu dificultăți de învățare.

S-a pornit de la formularea competențelor generale, a competențelor specifice, fiecărei competențe specifice gândindu-i-se posibile activități concrete specifice vârstei, posibilităților și nevoilor grupului țintă. Aceste competențe generale și specifice au condus la **conturarea atitudinilor și valorilor** ce vor fi promovate în „școala de vară”, prin metodologia propusă în acest curriculum.

De comun acord, ne-am oprit asupra relațiilor umane bazate pe respect: față de sine, de alții, de lucruri și față de mediu. Fiecărei din aceste componente i se subsumează tema zilei, umând ca pentru fiecare temă a zilei să se desfășoare trei tipuri de activități: cognitive, de socializare și ocupaționale.

Este un **curriculum de tip integrat**, care oferă posibilitatea elevilor să descopere conexiuni și să realizeze transferuri de cunoștințe între diverse domenii de cunoaștere și

acțiune, acest tip de organizare integrată facilitând formarea deprinderilor, noțiunilor și atitudinilor comune necesare adaptării și reușitei școlare.

Considerăm că unul din punctele tari ale acestor curricule, este acela că cel puțin la nivelul județului, **este pentru prima dată când s-a pornit la construirea lor de la o analiză riguroasă a grupurilor țintă**, realizată de specialiștii din Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Arad în colaborare cu învățătorii din Asociația Învățătorilor Arad, implicați în proiect.

Numărul de ore alocat acestui curriculum este de 152 de ore, iar eficiența aplicării lui va fi susținută de activitățile de monitorizare, evaluare secvențială, punctuală și finală realizate de cei 4 învățători și 2 psihologi care vor lucra cu fiecare grup țintă.

Curriculum-ul vizează nu atât ansamblul experiențelor de învățare care i se „administrează” copilului, ci mai degrabă experiența interiorizată și deci, „tradusă” de către acesta în propriile sale coduri cognitive și acționale.

Valorile și atitudinile promovate prin acest curriculum urmăresc:

- Dezvoltarea motivației pentru școală ;
- Promovarea unui stil de viață sănătos ;
- Dezvoltarea unei conduite prosociale ;
- Educarea unor trăsături caracteriale specifice vârstei : perseverență, hărnicie, respect, disciplină, ordine.

Activitatea desfășurată pe parcursul școlii de vară a fost organizată atât frontal, individual, cât și pe grupe.

În prima parte a zilei s-au derulat activități cognitive, pe centre de interes, activități de terapie individuală și de grup, în

funcție de necesități, iar în a doua parte a zilei activități socializare și ocupaționale.

Metodele de învățare ce au facilitat recuperarea, ameliorarea și exersarea cunoștințelor, deprinderilor și comportamentelor aparțin tehnicilor active și eficiente : tehnici Step by Step; tehnici Freinet; metodele gândirii critice; tehnici de învățare prin cooperare; tehnici de corectare a tulburărilor de limbaj; tehnici de consiliere.

Evaluarea performanțelor atinse s-a făcut prin raportarea lor la rezultatele evaluării inițiale. Ca modalități de evaluare s-a utilizat portofoliul, observarea comportamentului în situații concrete, probe practice, teste, chestionare, probe psihologice.

*Larisa Chițu, PROFESOR PEDAGOG,
COORDONATOR, C.J.A.P.P. ARAD*

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

METODE ȘI TEHNICI

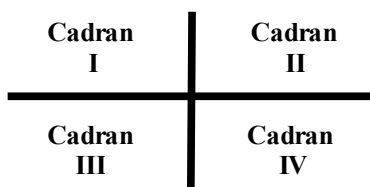
Motto:

Consideră elevul ca o făclie pe care să o aprinzi astfel încât mai târziu să lumineze cu o lumină proprie. Plutarh

Gândirea critică este un instrument al învățării eficiente, alături de strategiile metacognitive, deoarece ajută elevul să se orienteze în lumea alternativelor posibile și să-și conștientizeze mecanismele propriei gândiri. De fapt **este vorba de o filozofie** care are menirea să provoace acțiunea și să dezvolte capacități de reflecție și autorefecție critică asupra experiențelor de învățare, concretizându-se în posibilitatea de a opta argumentat, pe baza unor dovezi valide asupra direcțiilor de dezvoltare personală.

Prin intermediul metodelor prezentate în edițiile anterioare, precum și în numerele ce vor urma, se încearcă demonstrarea unor tehnici de învățare autentică și motivantă și, de ce nu, demonstrarea umanismului din relația dascăl - elev, comunicare, interactivitate, respect pentru celălalt.

Metoda Cadranelor, metodă a gândirii critice, este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea și implicarea elevilor în înțelegerea lui adecvată. **Metoda presupune** trasarea a două axe principale perpendiculare în urma cărora apar, ”patru cadrane” în felul următor:

Elevii audiază o poveste, o prelegere sau citesc un text, apoi sunt solicitați să noteze:

1. sunetele auzite în prezentarea textului sau descrise de ideile povestirii, în cadranul I;
2. sentimentele pe care le-ar trezi conținutul povestirii, textului, în cadranul II;
3. să stabilească o legătură între conținutul povestirii/textului pe de o parte și cunoștințele și experiența lor de viață, pe de altă parte, notându-le în cadranul III;
4. „morală”, învățătura ce se desprinde din conținutul de idei, în cadranul IV.

Pornind de la această structurare, după ce se discută cu elevii, fiecare verbalizând ceea ce a notat, aceștia sunt rugați să găsească un titlu corespunzător textului citit sau audiat.

În completarea cadranelor pot fi urmărite și alte aspecte, decât cele menționate mai sus, în funcție de text și de scopurile urmărite de învățător în cadrul orei.

Bibliografie:

1. Ion, Al, Dumitru, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
2. Simona, Bernard, Tehnica învățării eficiente, Presa universitară clujană, Cluj, 2003

*Larisa Chițu, PROFESOR PEDAGOG,
COORDONATOR, C.J.A.P.P. ARAD*

ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ

ACTIVITATE DE BUNĂ PRACTICĂ

Data: 14.III.2003

Clasa: a III-a B; **înv. Săvan Anca**

Școala: Generală Nr. 4 „Ioan Slavici” Arad

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: Eu, tu, voi

Tema lecției: Strada

Obiective de referință:

1.5. – să semnaleze prin mijloace verbale și nonverbale (gesturi, mimică) înțelegerea unui mesaj transmis;

2.6. – să manifeste independență în comunicarea orală;

2.1. – să construiască texte pe baza unui plan simplu de idei dat;

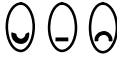
3.3. – să sesizeze utilizarea corectă a cuvintelor în flexiune;

4.1. – să redacteze texte narative de mică întindere pe baza unui plan de idei, ținând seama de părțile unei compuneri;

4.4. – să respecte ortografia și punctuația într-un text propriu.

Obiective operaționale:

- Să interpreteze un rol reprezentând un personaj de pe stradă;
- Să identifice pronumele personale și să le utilizeze în propoziții;
- Să exploreze un text și să-l povestească;
- Să realizeze un scurt text pe baza unor cuvinte cheie;
- Să aducă argumente pro și contra pentru a-și susține opinia.

OBIECTIVE OPERAȚ.	CONȚINUTURI	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	METODE ȘI PROCEDEE	RESURSE	FORMA DE ORG.	EVALUARE
O1 Să interpreteze un rol reprezentând un personaj de pe stradă	<p>Identificarea personajelor de pe stradă; Identificarea elementelor definiției ale personajelor de pe stradă (mimică, gestică, verbală)</p> <p>Interpretarea unor roluri reprezentând oameni de pe stradă (reporter TV, polițiști, vânzătoare, bătrâni, cerșetori)</p>	Pe stradă suntem prezenți toți: eu, tu, noi. Este dimineată. Razele soarelui se ivesc. Strada începe să prindă viață. Se aud pași grăbiți. S-au trezit și cei care sunt fericiți și cei care au plâns și cei care așteaptă cu încredere o nouă zi și cei care așteaptă cu nerăbdare să vadă ce se va întâmpla astăzi. Strada s-a trezit la viață.	<p>Exerciții de mimică și gestică</p> <p>Joc de rol</p>	<p>Fișe cu figurine</p> 	<p>Frontal</p> <p>Individual</p>	Interpretarea unor roluri: florărese, reporteri, polițiști utilizând verbalizarea, mimica și gestică
O2 Să identifice pronumele personal și cel de politețe; Să motiveze scrierea corectă a ortogramei la / l-a;	<p>Recunoașterea pronumelui personal; Precizarea numărului și persoanei; Transformarea substantivului în pronume potrivit; Scrierea corectă a lui la / l-a</p>	<p>Se dau următoarele propoziții: Noi ne-am trezit devreme. Florăresele vindeau flori. Polițistul dirija circulația. Tu te vei pregăti pentru un interviu. La marginea străzii l-a văzut pe acel bătrân îngândurat. florăresele -> polițistul -> l-a motivația la motivația</p>	<p>Exercițiul</p> <p>Întrebări structurate</p>	Fișă de lucru	Echipă Individual	<p>Recunoașterea a două pronume personale. Precizarea numărului și persoanelor. Transformarea a două substantive în pronume. Explicarea scrierii corecte a lui la și l-a</p>

O3 Să exploreze un text și să-l povestească	Citirea textului; Explorarea textului; Povestirea textului.	După citirea textului se va completa fiecare cadran în parte <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">I -ideile principale</td> <td style="text-align: center;">II -transf. dialogului în povestire</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">III -elem. comune dintre text și experiența lor de viață</td> <td style="text-align: center;">IV -învățătura textului; -sentim. pe care le trezește textul</td> </tr> </table>	I -ideile principale	II -transf. dialogului în povestire	III -elem. comune dintre text și experiența lor de viață	IV -învățătura textului; -sentim. pe care le trezește textul	Metoda cadranelor (gândirea critică)	Texte Dicționare	Echipe de 3-4 elevi	Formularea a 4 idei principale; Transformarea dialogului în povestire; Identificarea elementelor comune cu realitatea; Formularea învățăturii; Povestirea textului; Identificarea unor titluri potrivite pentru textul dat.
I -ideile principale	II -transf. dialogului în povestire									
III -elem. comune dintre text și experiența lor de viață	IV -învățătura textului; -sentim. pe care le trezește textul									
O4 Să realizeze un scurt text pornind de la cuvinte cheie	Realizarea unui text	Folosindu-vă de următoarele cuvinte cheie veți alcătui un scurt text: loc încântător, viață grea, rezolvarea problemei, avantaje și dezavantaje.	Problematizarea, exercițiul, conversația	Text „Viață grea”	Echipe de 3-4 elevi	Alcătuirea unui scurt text.				
O5 Să aducă argumente pro și contra pentru a susține opinia	Dezbatere pro și contra pentru susținerea propriei opinii	După ce s-au citit textele alcătuite de ei, se va citi textul „Viață grea”			Gruparea în funcție de opinie	Argumentarea opiniei proprii prin formularea unor enunțuri în timpul dezbaterii				
		Încetul cu încetul se lasă înserarea. Oamenii se întorc la casele lor. Luminile se sting. Noaptea se lasă și peste cel care arăș și peste cel care a plâns, și peste cel care a sperat, și peste cel care a fost curios. E liniște. E liniște peste tot.	Casetă cu o muzică lentă Nino Rosso							

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

REPERE TEORETICE

Învățarea prin cooperare presupune lucrul în echipă, în grupuri mici, pentru realizarea unor scopuri comune. În cadrul acestui tip de învățare elevii constată că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Elevii acționează împreună pentru realizarea obiectivelor comune.

Nu orice grup este un grup ce practică învățarea prin cooperare. Se pot deosebi mai multe **tipuri de grupuri educaționale** și anume:

- pseudo-grupul – grupul ai cărui membri sunt „puși” să lucreze împreună dar ei nu sunt dispuși să o facă, ei nu vor să lucreze împreună, fiecare încercând să îl blocheze pe celălalt;
- clasa de elevi ca grup de învățare – membrii ei acceptă să lucreze împreună, dar nu își asumă responsabilități comune ci individuale, astfel interdependența între elevi este scăzută;
- grupul de învățare prin cooperare – grupul ai cărui membri sunt interesați și preocupați de maximizarea învățării, de succesele tuturor și ale fiecăruia;
- grupul de învățare prin cooperare cu performanțe înalte – grupul mic (3-5 persoane) în care cele cinci caracteristici ale învățării prin cooperare funcționează la cel mai înalt nivel. Are la bază conlucrarea mutuală pentru creșterea și dezvoltarea personală a fiecărui membru al său. Astfel de grupuri sunt întâlnite destul de rar.

Învățarea prin cooperare nu se realizează la fel de eficient în toate situațiile de învățare și în orice tip de grup.

Grupurile formale de învățare prin cooperare sunt grupuri constituite pentru desfășurarea unei activități didactice sau pentru o durată de câteva săptămâni. În cadrul acestora elevii lucrează împreună, asigurându-se că toți colegii au realizat sarcinile propuse. În cadrul acestor grupuri cadrele didactice au un rol esențial:

- precizează obiectivele activității didactice;
- adoptă anumite decizii înainte de începerea propriu-zisă a activității instructiv-educative;
- explică sarcina de lucru și urmărește conlucrarea elevilor, interdependența lor;
- monitorizează procesul învățării și intervin acordând asistență și sprijin elevilor în rezolvarea sarcinilor și pentru a-și dezvolta abilitățile de relaționare interpersonală;
- evaluează învățarea elevilor, performanțele acestora și îi ajută să analizeze și să aprecieze modul cum a funcționat grupul.

Grupurile informale de învățare sunt grupuri constituite ad-hoc, a căror existență durează de la câteva minute până la o oră. Rolul lor este de a se focaliza pe o sarcină concretă. Își încetează existența ca grup când sarcina a fost rezolvată.

Grupurile de bază de învățare prin cooperare sunt grupuri mici, constituite pe termen lung (un an sau chiar mai mult), cât mai eterogene posibil, cu scopul ca membrii lor să își acorde unul altuia suport, încurajare și asistență în realizarea învățării.

Învățarea prin cooperare conduce la obținerea unor rezultate mai bune și de durată, având consecințe asupra formării personalității elevilor.

Bibliografie:

Dumitru, I - „Psihologia educației”, Editura Mirton, Timișoara, 2001

Institutor Gabriela Iancic, Școala Gen. Nr. 20 Arad

METODA MOZAIC

Mozaic – Metoda grupurilor interdependente (Jigsaw – Aaronson, 1978) – **presupune următorii pași:**

1. Formarea grupurilor eterogene („grupuri mamă”);
2. Prezentarea temei și împărțirea acesteia în subteme;
3. Formarea „grupurilor de experți”, prezentarea instrucțiunilor și clarificarea sarcinilor;
4. Studierea materialului în grupurile de experți și pregătirea răspunsurilor pentru colegii din grupul inițial („grupul mamă”);
5. Refacerea grupurilor inițiale și prezentarea răspunsurilor „experților” pentru întreaga echipă (experții „predau” coechipierilor);
6. Testare individuală;
7. Evaluarea rezultatelor echipelor;
8. Aprecierea muncii în echipe și recunoașterea meritelor acestora.

La nivelul clasei sunt urmați aceiași pași, trebuind respectate anumite condiții:

- Se formează grupuri eterogene de 3-4 elevi. Cadrul didactic prezintă o anumită temă și o împarte în subteme;
- Fiecare elev devine expert într-un anumit aspect al temei, astfel încât fiecare membru al grupului aprofundează un subiect concret. De exemplu, tema poate fi „Carpații – formarea munților, ramurile principale, resurse” (clasa a IV-a, Geografia României). Tema va fi împărțită în subteme: șirurile muntoase ale Carpaților, modul de formare, bogățiile munților, legende, etc. Fiecare elev se ocupă de o anumită subtemă. Aplicând o asemenea procedură, fiecare elev este indispensabil pentru realizarea sarcinii, fiind răspunzător pentru o parte a întregului;
- Este recomandabil să existe câte un elev – expert „de rezervă”, astfel încât, dacă vreunul dintre elevi lipsește, să nu rămână descoperită nici o subtemă. După ce studiază individual subtemele (depinde de vârsta elevilor și de abilitățile lor),

membrii diferitelor echipe care se ocupă de aceleași subteme se întâlnesc în grupuri de experți pentru a discuta ceea ce au citit și descoperit. Acești „specialiști” în anumite subiecte se reunesc, dezbate ceea ce au aflat și stabilesc modalitățile de transmitere a informațiilor celorlalți membri ai grupului lor;

➤ Apoi, elevii se întorc la echipele lor inițiale, pentru a preda coechipierilor ceea ce au învățat;

➤ Cooperarea se stabilește prin faptul că elevii pot să învețe nu doar informându-se singuri, ci și ascultând cu atenție ceea ce expun colegii lor de grup. Copiii se străduiesc să-i învețe pe ceilalți, ocazie cu care își consolidează propriile cunoștințe. De asemenea, receptează informațiile transmise de colegii lor, experți în alte subteme;

➤ Fiecăruia îi sunt adresate întrebări din întregul material. „Predarea” pe care o oferă experții, ca și demersurile de colectare a informațiilor prezentate de fiecare facilitează și stimulează interdependența. Sarcina comună nu poate fi realizată decât dacă fiecare își îndeplinește „subsarcina”, ceea ce crează condițiile cooperării între copii. Deoarece contribuția fiecăruia este esențială pentru reușita grupului, se întărește coeziunea echipei și se reduce riscul apariției unor ierarhii în cadrul grupului;

➤ Satisfacția personală a fiecărui elev crește, deoarece și ceilalți colegi sunt dependenți de informațiile pe care el le oferă.

Bibliografie:

C. Ulrich, Managementul clasei – învățarea prin cooperare, Ed. Corint, București, 2000

Înv. Ghiță Geanina, Șc. Gen. Nr. 8 Arad

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

METODA MOZAIC - APLICAȚIE

Data: 14.03.2003.

Școala Generală Agrișul Mare

Clasa: a III-a

Învățător: Bulzan Luminița

Aria curriculară: Matematică și științe

Disciplina: Științe

Unitatea de învățare: Cum depinde viața omului de mediu ?

Tema: Ce ne ajută să simțim ?(Limba, nasul și pielea).

Obiective de referință

1.3. să comunice în forme diverse observații și comparații asupra corpurilor din natură și asupra experimentelor realizate ;

2.3. să deruleze experimente simple pe baza unui plan de lucru ;

3.3. să respecte regulile de comunicare și comportament negociate în desfășurarea activităților în grup.

Obiective operaționale:

O.1. să realizeze experimentele cerute.

O.2. să înregistreze observațiile într-un tabel.

O.3. să lucreze pe echipe, în vederea achiziționării noilor cunoștințe.

O.4. să-și prezinte rezultatele învățării.

O.5. să se autoevalueze oral, prin metode specifice.

O.6. să rezolve itemii unei scurte probe scrise.

Bibliografie :

Cristea S. Dicționar de termeni pedagogici, E.D.P., București ,1999.

Cucoș C. (cordonator), Psihopedagogia pentru examenele de definitivare și grade didactice, Polirom Iași, 1998.

	Conținuturile învățării	Activități de învățare	Metode și procedee	Resurse materiale	Forma de organizare a clasei	Modalități de evaluare
O.1	Identificarea simțurilor: a) mirosului b) gustului c) pipăitului	Se lucrează pe echipe de câte trei copii.fiecare membru al echipei realizează una din următoarele experimente : Recunoaște obiectele după miros ; Recunoaște gustul alimentelor date ; Recunoaște forma și asprimea materialelor. Ceilalți doi membrii ai echipei vor participa la experiment legați la ochi.	- învățarea prin descoperire	- Sticlețe cu oțet, parfum, vanilie, cafea și mentă. - Produse alimentare : ciocolată, lămâie, covrigi, bomboane. - Materiale : vată, piatră, sferă, cuburi de gheață.	- Pe grupe	identificare a prin simțuri a trei mirosuri, a trei gusturi, o formă, o asperitate a materialului o senzație.
O.2	Înregistrarea rezultatelor experimentelor în tabele	Fiecare membru al echipei (cel care a realizat experimentul) își va nota în tabelul dat, în dreptul numelui colegului său,punând semnul “x”, mirosul, gustul sau senzația depistată în urma pipăitului și va realiza totalul de puncte realizate. Rezultatul echipelor se va înregistra în tabelul pregătit de către învățător.	-explicația -exercițiul	-fișa de învățare	individuală	așezarea semnului « x » în dreptul elementului recunoscut

O3	<p>Rolul nasului, limbi și pielei ca organe de simț</p> <p>a)Nasul-organul cu care simțim mirosul</p> <p>b)Limba-organul cu care simțim gustul alimentelor</p> <p>c)Pielea-organul cu ajutorul căruia pipăim</p>	<p>Se lucrează pe echipe.</p> <p>Tema « Simțurile omului » va fi împărțită în trei subteme :mirosul,gustul și pipăitul.</p> <p>Fiecare membru al echipei(cel care a realizat și experimentul)devine expert în una din aceste subteme,având la dispoziție cinci minute pentru învățare. Se utilizează fișa de învățare, împărțită după cum s-a precizat. După expirarea timpului de învățare individuală < experții> dintr-un domeniu, se vor strânge într-un colț al clasei. Vor discuta despre cele învățate, putând aduce și informații noi. Timp de discuție zece minute.Se întorc la grupuri le lor și predau coechipierilor ce au învățat.</p>	<p>-exercițiul</p> <p>-învățarea prin cooperare</p>	<p>-fișa de învățare</p> <p>-materiale din reviste</p>	<p>-pe grupe</p>	<p>formulare de enunțuri referitoare la subtema repartizată</p>
O4	<p>Simțurile omului:</p> <p>a)Mirosul: -organul de simț -mirosuri -igiena nasului</p> <p>b)Gustul: -organul de simț -gusturi -igiena gurii</p>	<p>Învățătoarea,cu ajutorul experților, completează planul de idei (învățătoarea pe tablă, elevii pe fișa de lucru).</p>	<p>-explicația</p>	<p>-fișe de lucru</p>	<p>-frontală</p>	<p>enunțarea celor trei elemente principale legate de fiecare dintre simțuri</p>

	c)Pipăitul: -organul de simț -senzații la pipăit -igiena pielii					
O5	Formularea de întrebări referitoare la simțurile omului:miros, gust, pipăit	<p><Experții>în subteme vor adresa întrebări clasei, referitoare la chestiunile studiate.</p> <p>Se vor face exerciții de identificare a unor noțiuni învățate, pe baza jocului<Cuvântul magic>. Un elev va sta cu spatele la tablă. Pe tablă va fi scris un cuvânt .</p> <p>Colegii îl vor ajuta să găsească acel cuvânt prin întrebări.</p>	-conversația -jocul		-frontală	<p>formularea a cinci întrebări și răspunsuri</p> <p>identificare a trei noțiuni noi</p>
O6	Simțurile omului (probă scrisă,bazăta pe itemi obiectivi și semiobiectivi)	Elevii vor primi o fișă realizată pe baza unor itemi de tip pereche,cu alegere duală, de completare,pe care vor trebui să le rezolve.	-exercițiul	-fișe	-individuaală	completarea fișei

ÎNVĂȚARE PE BAZĂ DE PROIECT

Clasa a II-a

ȘCOALA GENERALĂ AGRISU MARE

Anul școlar 2002 /2003

TITLUL PROIECTULUI

„Valențele instructiv-educative ale excursiei”

Înv. Pașca Ana

Unitatea de învățare: „ Valențele instructiv- educative ale excursiei ”

Tema: „ Împrejurimile localității ”

Obiective de referință:

4.1. să redacteze texte scurte pe baza unui suport vizual și a unui șir de întrebări;

4.5. să manifeste interes pentru redactarea corectă și îngrijită a textului;

1.7. să măsoare și să compare lungimea, capacitatea sau masa unor obiecte folosind unități de măsură adecvate, precum și următoarele unități de măsură standard: metrul, centimetrul, litrul;

3.2. să coopereze cu colegii dintr-o echipă la realizarea unor produse.

Nr. Crt.	Ce?	Ilustrări (Exemplificări)
1.	Nevoi	<ul style="list-style-type: none"> • Copilul nu are capacitatea de a explora singur realitatea înconjurătoare • Nu are suficient interes față de păstrarea unui mediu natural echilibrat și propice vieții
2.	Produse finale	<ul style="list-style-type: none"> •PLIANT „Frumoasă ești pădurea mea” (fotografii, desene însoțite de text, specii de copaci, specii de plante etc.) •COLECȚIE - mostre de sol (sticlute cu mostre de sol, etichete, mostre de roci, pietre, pietre colorate) •JURNALUL EXCURSIEI •REVISTA DE PERETE (compuneri, ghicitori, interviu, rebus) •O „BIORAMĂ” (roci, frunze, crenguțe, păsări împăiate) •TABEL CU ÎNREGISTRĂRI (adâncimea pârâului, lățimea lui, grosimea trunchiurilor de copac, temperatura la aceeași oră în pădure și în sat.) •EXERCIIȚII ȘI PROBLEME •JUCĂRII CU MATERIALE DIN NATURĂ •DESENE

3.	Obiectivele din proiect	<p>O1 Să realizeze o drumeție în pădure; O2 Să scrie compuneri, ghicitori, interviuri în urma drumeției realizate ; O3. Să facă măsurători în pădure pe baza cărora să alcătuiască exerciții și probleme O4. Să colecționeze materiale din pădure ; O6. Să observe viața animalelor din pădure ; O5. Să selecteze și să aranjeze materialele adunate ; O7.Să confecționeze lucrări cu materialele din pădure ; O8.Să deseneze aspecte din natură văzute în timpul excursiei ; O9.Să exerseze deprinderi pozitive de comportament de grup ;</p>
4.	Activitățile (lista)	<p>A 1. Ne întâlnim pentru a stabili sarcinile de lucru A 2. Formăm echipele de lucru A 3. Eșalonăm în timp activitățile A 4. Colecționăm material din pădure A 5. Sortăm și clasificăm materialele adunate A 6. Întâlnire cu un pădurar A 7. Facem măsurători în pădure A 8. Alcătuim tabel cu măsurătorile realizate A 9. Realizăm pliantul A10.Desenăm animalele și peisajul pădurii A11.Scriem texte, compuneri referitoare la viața pădurii A12.Completăm paginile unui jurnal A13.Facem jucării din materialele colecționate</p>

		A14.Asamblăm colțul naturii A15.Înregistrăm sunete de animale A16.Prezentăm produsele finale
5.	Conținuturile activității	Condiții de mediu: temperatura Diversitatea viețuitoarelor: plante și animale caracteristice Texte scurte: compuneri, jurnal, ghicitori
6.	Metode ale proiectului	- învățarea bazată pe (situație) problemă
7.	Metode de evaluare	-discuții în grup -analize cantitative și calitative a documentelor realizate -observarea directă
8.	Resurse	Logistice: hârtia, foarfece, carton, computer, imprimantă, carioci. Financiare: fondul comitetului de părinți

9.	Planificarea (eșalonarea) activităților	• Tabelul lui Gantt									
		<i>Activități</i>	Timp (zile)								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	A 1.	X									
	A 2.	X									
	A 3.		X								
	A 4.			X							
	A 5.				X						
	A 6.			X							
	A 7.			X							
	A 8.				X						
	A 9.					X					
	A 10.						X				
	A 11.							X			
	A 12.				X	X	X	X		X	
	A 13.								X		
	A 14.									X	
	A 15.			X							
	A 16.										X

PEDAGOGIA DRAMATICĂ ȘI CREATIVITATEA

„Fii tu însuși! Caută acele minunății pe care simțământul tău pune pecetea frumuseții.” H.G.Wells

Din 1997 pedagogilor din Arad li s-a deschis posibilitatea de a cunoaște pedagogia dramatică, ca pedagogie de reformă și de a o utiliza în procesul de învățământ.

S-au **organizat cursuri de formare** de bază pentru învățători, educatoare, diriginți, pedagogi de la centre de educație și plasament sau familial în Arad, Sânpaul, Chișineu-Criș, Zerind, Pecica. La aceste cursuri au putut participa cadre didactice de la secția română, maghiară, germană, sârbă, instruirea fiind de 40 de ore. Ei își vor regăsi cunoștințele dobândite în personalitatea copiilor de la grădinițe și școli, în capacitatea de a conlucra, coopera unii cu alții și cu pedagogii, în posibilitatea de a gândi în spiritul toleranței din punct de vedere empatic.

Majoritatea activităților au fost organizate sub egida C.C.D. și A.P.D.M.R. (Asociația Pedagogiei Dramatice a Maghiarilor din România). Cursurile au fost conduse de personalități locale, din țară și din străinătate (Austria, Finlanda, Ungaria, Anglia). După fiecare curs participanții au obținut adeverințe profesionale și de competențe manageriale.

Sub egida Asociația Pedagogiei Dramatice a Maghiarilor din România și a Grupului Școlar Csiky Gergely din Arad s-a organizat în ultima săptămână a lui august o **tabără de abilități practice** de cinci zile la Dorobanți. Participanții au fost aleși din șapte localități ale județului Arad, în special din rândul copiilor cu condiții sociale grele. Din școala noastră au participat zece copii.

Instructorul taberei și conducătorul activităților a fost D-na UJJ EVA din Bekescsaba, persoană cunoscută de mai multă vreme în rândul cadrelor didactice și elevilor din Arad, datorită activităților de acest fel ținute la Grupul Școlar Csiky Gergely cu învățătorii și educatoarele de la școlile și grădinițele cu predare în limba maghiară, precum și cele de la școlile cu predare în limba română, la Grădinița cu Program Prolungit nr. 10 din Arad (pentru educatoarele din oraș).

În cadrul activităților de șase ore zilnic de la Dorobanți, copiii au făcut cunoștință cu diferite lucrări precum: înșiruri și împletiri de mărgele, quilting, firele prieteniei, grafică din fire, împletiri din trestie, ikebana.

Este important de amintit că **activitățile de alcătuire și realizare a jucăriilor s-au bazat pe creativitatea copiilor** din clasele II-VIII. Aceasta a avut drept urmare formarea și dezvoltarea capacității lor de a mânui uneltele specifice de folosire a accesoriilor, de prelucrare specifică a materialului natural respectiv. Copiii au devenit adevărați „mici meșteșugari” în diferite domenii cu care i-a familizat D-na UJJ EVA. Aceste cunoștințe, mai târziu, chiar și la maturitate, le vor fi de folos. Să nu uităm că prin jocuri am putea realiza „fabricarea” jucăriilor proprii, având legături puternice cu experiența de viață. Astfel, copiii își vor putea ancora cunoștințele teoretice în practică.

Și timpul lor liber din tabără a fost bine organizat. S-au vizitat Grădina Botanică din Macea, cunoscută și peste hotare, ștrandul termal din Dorobanți, ferma de struți, Muzeul Satului cu specific câmpenesesc oferindu-le informații utile copiilor. Și-au găsit loc și jocurile, cântecele în grup, mersul cu căruța trasă de cai, povestirile și planurile de viitor în jurul focului de tabără, până târziu.

Cheltuielile taberei au fost suportate de Consiliul Local după aprobarea proiectului. Cele mai importante au fost

prieteniile legate pentru toată viața, impresiile și trăirile comune, amintirile, regenerarea puterilor, încărcarea cu energie pentru zilele obișnuite din timpul anului.

Și în anul școlar 2003-2004 se organizează în cadrul C.C.D. Arad un curs de perfecționare cu tema Pedagogie Dramatică și Creativitate pentru educatoare și învățători.

MATEKOVITS MARIA, președintele A.P.D.M.R.

PINTER MARIA, învățătoare la Grupul Școlar CSIKY

GERGELY din Arad, participantă la aceste cursuri

SEMNAL

in curs de apariție

JOCURI ȘI SITUATII DRAMATIZATE

PENTRU COPII

PROF. MATEKOVITS MARIA

GRUPUL ȘCOLAR INDUSTRIAL CSIKI GERGELY-ARAD

ED.GAL-TAMAS IULIANA, GRĂDINIȚA P.P.NR.15 ARAD

MOTTO:

„Sunt practici care se descoperă,

Se practică și

Se uită.

Mai târziu se redescoperă și

Se practică altfel...

Nici o practică nu este veșnică!”

Richard Scheschner

Performance Group

Pedagogia dramatică, ca alternativă pedagogică, metodă sau procedeu, a câștigat teren și în învățământul românesc.

La inițiativa mentorului local, profesor Maria Matekovits, noi, educatoarele și învățătorii, am avut posibilitatea să urmăm cursuri practice de pedagogie dramatică.

Deoarece, practica pedagogică nu poate exista fără literatură de specialitate, dorim prin Caiet nr.2, să asigurăm un ghid educativ al jocurilor experimentate, foarte gustate de către copii. Vă prezentăm câteva dintre acestea:

JOCURI: PRIMEȘTE ȘI DĂ MAI DEPARTE; ÎN MIȘCARE; GHICI CE FACE; COWBOY; ULTIMUL JUCĂTOR; DIALOG RITMAT; ÎN PĂDURE; CAUTĂ-ȚI PANTOFII.

SITUAȚII DRAMATIZATE: PRIETENII ANIMALELOR; PE STRADĂ; DRUMURILE VIETȚII; MÂNA...; O PLIMBARE ÎN PĂDURE; EU ȘI LUMEA MEA

Dorim prin Caiet nr.2, ca aceste jocuri să vă îmbogățească profesional în activitatea cu tânăra generație.

Didactica modernă consideră cunoașterea ca o reflectare activă care pune accent pe cultivarea creativității.

Copilul devine subiect al educației, pe primul plan stând cunoașterea cucerită prin efort propriu. Cunoașterea se îmbină cu activitatea aplicativă și cu cea de investigație, conducând astfel la reușita actului educativ.

CORESPONDENȚA ȘCOLARĂ, FEREASTRĂ A ȘCOLII

Corespondența școlară este una dintre tehnicile Freinet prin care se deschid larg ferestrele școlii pentru a lăsa să iasă și să intre idei. Aflată în legătură cu textul liber și tipografia școlară, corespondența școlară prin ceea ce implică îi ajută pe copii să se cunoască, dar să-i cunoască și pe ceilalți.

Sunt **deschise porți ale cunoașterii** fapt pentru care corespondența este de mare folos pe parcursul procesului instructiv-educativ. Acest lucru a fost probat pe deplin pe parcursul anului școlar 2002-2003, când clasa a IV-a C a Șc. Gen. Nr. 4 „Ioan Slavici” a corespondat cu clasa a III-a B a Col. Naț. „Elena Ghiba Birta” și cu clasele primare ale Șc. Gen. Nr. 17 Arad.

Au fost realizate felicitări, utilizându-se tehnici Freinet. S-au folosit diferite tipuri de hârtie, care a fost îndoită, mototolită, tăiată și apoi lipită, obținându-se astfel felicitări tematice: de Crăciun, de Paști, felicitări pentru diferite rezultate obținute. Textul scris a fost compus de elevi și s-a încercat o formulare cât mai deschisă, de la suflet la suflet.

Ziarul clasei a fost un alt element al corespondenței școlare. Rubricile sale, dedicate copilăriei au fost interesante de citit. S-a pus accent pe crearea unor texte libere, pe care copiii le-au așezat în paginile jurnalului. Rubricile sunt: „Cuvânt către cititori”, „Călătoriile noastre prin lumea largă”, „Minuni și curiozități”, „Istoria locală”, „Personalități”, „Întâmplări școlărești”. În primul număr al ziarului elevii clasei a IV-a C au spus că: „doresc să fie „glasul copiilor silitori””.

La finalul clasei a IV-a, corespondența a fost încununată de o excursie, în cadrul căreia copiii au realizat împreună **un afiș** (tema: „Nu poluați natura”), lucrări din lut, picturi. S-au cunoscut în mod direct și au întocmit **un album** al grupului. Afișul a fost realizat astfel: fiecare copil a pictat o lucrare în legătură cu tema poluării. S-au adunat toate lucrările și din fiecare lucrare s-a decupat câte o părticică. Astfel, aceste părți, așezate asemeni unor piese de puzzle, au format întregul afiș.

Prin corespondența școlară copiii își doresc să fie mai buni, să se cunoască, să-i cunoască pe alții și alții să-i cunoască pe ei.

Bibliografie:

Rădulescu, Șt., Mihaela – Pedagogia Freinet – un demers inovator, Iași, Ed. Polirom, 1999

înv. Alexandra Șimăndan, Șc. Gen. Nr. 4 „Ioan Slavici”, Arad

SĂ NE BUCURĂM ÎMPREUNĂ

În cadrul **programului „Creativitate și fantezie”** elevii clasei a III-a A de la Școala Generală Nr. 22 Arad, conduși de înv. Liliana Misarăș-Salvețiu au desfășurat o **activitate FREINET** împreună cu colegii lor de la Școala Generală Nr. 13 Arad, îndrumați de înv. Rodica Petrița. Este a doua activitate de acest gen pe care elevii (de acum buni prieteni) o desfășoară împreună.

Acest proiect a început să se deruleze în toamna anului 2002 sub forma unei **șezători** în cadrul căreia copiii s-au cunoscut mai bine, s-au jucat împreună (șah, jocuri de atenție și de perspicacitate), au învățat împreună cântece. S-au întrecut în realizarea unor lucrări pe bază de module din hârtie, în tehnica Freinet („Vază cu flori”, „Acvariul”, „Lacul cu nuferi”, „Măști”).

În aprilie 2003, a fost rândul nostru să le facem o **vizită** prietenilor noștri din Grădiște. Aflându-ne în postul Paștelui, elevii au încondeiat ouă, realizând o frumoasă expoziție. În cadrul acestei întâlniri, copiii au învățat să muncească și să acționeze în grupe de 4-5 elevi. Au realizat picturi pe hârtie de calc, folosind tehnica Freinet. Una din aceste picturi a primit o denumire foarte sugestivă: „Arborele credinței”. Copiii și-au exprimat gândurile și sentimentele lor în cadrul unui **test de cunoaștere și comunicare: „NOI ...”**

Ne amintim copilăria,
Eram pe ștrand, cu pălăria.
Vedeam păsărele,
Auzeam cântecele,
Ne întrebam ce suntem noi.
Noi suntem ființe moi.

Simțim apa și marea,
Ne prefacem cântarea.
Gândim lucruri armonioase,
Zâmbim cu zâmbete frumoase.
Plângem cu lacrimi de tristețe,
Noi suntem cu două fețe.

Înțelegem foarte bine,
Spunem cuvinte line.
Visăm foarte frumos,
Încercăm să scriem armonios.
Credem în Dumnezeu,
Noi nu avem nici un zeu!

(Raul Deznan, Paul Halapi, Paul Petrila, Flavius Blaga, Marian Furnică)

Activitatea a fost un real succes, copiii s-au simțit bine împreună și au rămas cu amintiri de neuitat.

înv. Liliana Misarăș, Șc. Gen. Nr. 22 Arad

DISLEXIA

Dislexia se poate defini printr-un deficit de un grad anume în recunoașterea și înțelegerea textelor scrise (tipărite sau de mână). O asemenea definiție este incompletă fără o delimitare clară de situații în care copilul prezintă întârziere mintală, deficiențe senzoriale, probleme neurologice sau este „victimă” unei instrucții și educații precare sau inadecvate. (Ott P.)

La intrarea în școală, **dificultățile de însușire a cititului reprezintă un procentaj considerabil**, alarmant prin sine însuși, ajungându-se la circa 10-15 % dintre copii în astfel de situații (3-4-5 copii din fiecare clasă apar în această postură).

Începuturile dislexiei se situează factual-constatativ în jurul vârstei de 6-7 ani când, în prima clasă de școală apar mai întâi probleme la reținerea și recunoașterea literelor separat, iar în al doilea, probleme în „a lega litere” parcurse deja.

Dislexicul, în tentativă de citi un text tipărit (chiar familiar, adică nu la prima vedere), accesibil vârstei lui (din manualul corespunzător) se va poticni mereu, va improviza, va omite, înlocui, repeta, inversa fonemele, adică literele rostite, va „mânca” (omite) uneori cuvinte și chiar rânduri întregi (săritură peste un rând), va avea o voce fadă, lipsită de intonație firească, ignorând parțial sau total semnele de punctuație, stând uneori în crispare și defensivă față de actul citirii, pe care nu-l înțelege, nu-l mai acceptă sau de care ajungă să se teamă chiar. (Ungureanu)

Deficitul fonologic al dislexicilor apare la un nivel al dezvoltării anterior al fonemelor. Acest nivel al prefonemelor este cel al silabelor (du-lap, floa-re) și cel al „rimelor primare” (casă, masă, rasă). Această conștientă fonologică a silabelor și

a „rimelor primare” se dezvoltă înaintea cunoașterii eficiente a unei limbi.

Școala Generală Nr. 2 Arad

Probleme fonologice care apar la citire, la copii din clasele I-II

Grupul țintă: copii de la Șc. Gen. Nr. 2 Arad cu dificultăți de învățare a citirii

Ipoteze

1. Există diferențe semnificative în detectarea ritmului între copiii care știu să citească și cei care nu știu să citească.
2. Deprinderea de procesare fonologică este direct corelată cu aceea a cititului în mai mare măsură la copiii care știu să citească

Subiecții: 12 copii dislexici care au nivel de intelect normal și nu au probleme senzoriale. Grupul de control este format din 12 copii care nu au probleme de citire și sunt din aceleași clase.

Pentru a detecta problemele fonologice, copiilor li s-a administrat o baterie de **teste**:

• Sarcina de procesare fonologică

➤ **sarcina „ciudat”:** copilul ascultă seturi de câte trei cuvinte, dintre care trebuie să-l selecteze pe cel care nu rimează (ex. casă, masă, *floare*)

➤ **memoria de scurtă durată:** copilului i se citesc trei noncuvinte și el trebuie să le repete (ex. bap, luf, hig)

➤ **denumirea rapidă automatizată:** într-un minut copilul trebuie să denumească cât mai multe imagini cu obiecte

• Testul de procesare auditivă

➤ sarcina de percepere a ritmului: copiilor li se prezintă un ritm foarte simplu și scurt pe care ei trebuie să-l reproducă, bătând ritmul cu un deget pe masă

➤ discriminarea rapidă a frecvenței: fiecare pereche de sunete constau într-un sunet jos și/sau unul înalt. Între aceste două sunete se intercalează un interval de liniște de 0, 10, 50, 100 sau 400 ms. toate cele 4 combinații (sunet înalt-jos, jos-jos, înalt-înalt și jos-înalt) au fost prezentate, după care copiii trebuie să indice dacă două perechi consecutive de sunete erau aceleași sau nu.

➤ Stabilirea corectă a ordinii temporale a sunetelor: copiilor li se prezintă câte două sunete mai întâi separat, după care împreună, iar copiii trebuie să indice pe care sunet l-au auzit primul.

- **Teste psiho-metriche**

Rezultatele:

Au fost găsite diferențe semnificative între copiii cu dificultăți la citire și grupul de control:

➤ Redarea ritmului a fost mai slabă la copiii dislexici decât la ceilalți și se pare că variază în funcție de nivelul de citire.

➤ Copiii cu dificultăți de citire au avut rezultate mai slabe la subscala de memorie de scurtă durată decât ceilalți. Ei nu reușesc să repete unități de câte 3 noncuvinte (ex. lof, bup, heg) reținând doar primul cuvânt și realizează inversiuni între litere.

➤ S-a observat că cei cu deficiențe de citire au probleme în special la cuvintele mai lungi de 3-4 litere și la cele care conțin mai multe consoane alăturate. Unii dintre ei, cu toate că recunosc literele cuvintelor, nu reușesc să le lege în silabe / cuvinte. Această problemă se presupune că este cauzată de un deficit în memoria de scurtă durată.

➤ La clasa I (actuala clasă a II-a) s-au observat dificultăți în despărțirea în silabe raportat la grupul de control, dar cele mai multe probleme de analiză au apărut la despărțirea în litere.

S-a ajuns la concluzia că va trebui să se intervină în remedierea acestor dificultăți de citire.

La începutul acestui an școlar (2003-2004) și-au făcut resimțită prezența cadre specializate (consilieri școlari și logopezi) din cadrul CJAPP care vin în sprijinul învățătorilor. „Până la momentul începerii programului de recuperare se va lucra în colaborare cu învățătorii la elaborarea bazei materiale și informaționale necesare.” ne spune doamna psiholog Larisa Chițu, director al CJAPP Arad.

Bibliografie:

1. Anca M. (2002), *Logopedie*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca
2. Goswami U., (2002), *Amplitude envelope onsets and developmental dyslexia: A new hypothesis*, în PNAS 99/16
3. Ott P., (1997), *Dyslexia*, Heinmann Educational Publishers, Oxford
4. Ramus F. (2001), *Outstanding questions about phonological processing in dyslexia*
5. Ungureanu D. (1998), *Compendiu logopedic școlar*, Ed. Eurostampa, Timișoara
6. Ungureanu D. (1998), *Copiii cu dificultăți de învățare*, EDP, București

*Înv. Aphrodita Mocanu - Șc. Gen. Nr. 2 Arad
Psihopedagog Dora Dogaru*

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

Cartea de lectură reprezintă „cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit”¹. Posturile de televiziune, computerul devin o reală amenințare la adresa actului lecturii. Acestea posedă anumite particularități, cum ar fi libertatea de manipulare oferită utilizatorilor de carte, benefică cititorului. Să nu uităm că o lectură frumoasă nu pierde, ci câștigă înțelesuri noi cu fiecare recitare.

Lecțiile de limba și literatura română deprind elevii, nu numai să stăpânească semnificația semnelor scrise și a combinației de semne, ci să și înțeleagă sensul cuvintelor (multe din ele fiind polisemantice) și al îmbinării lor, să ia cunoștință de conținutul unui text. În clasele mici se pun bazele formării gustului estetic și, iertat să ne fie, unele texte literare alese de autorii de manuale nu ne sunt de ajutor.

Să nu uităm, de asemenea, că educarea voinței este o altă latură care se realizează prin **lectura suplimentară care trebuie îndrumată cu grijă pentru a forma deprinderea de a citi și a face însemnări legate de lectura parcursă**: autorul, titlul, personajele (principale, pozitive, negative, reale etc.) povestirea pe scurt, expresii literare frumoase, impresii, sensul propriu și cel figurat al unor cuvinte etc.

În urma unui sondaj în rândul elevilor, am ajuns la trista concluzie că numărul **bibliotecilor personale** este destul de scăzut. Cărțile pentru copii sunt destul de scumpe. Iată de ce considerăm că trebuie corectată această stare de lucruri prin frecventarea bibliotecilor școlare și a celei județene. Este necesară **popularizarea fondului de carte** existent în bibliotecă, **informarea elevilor cu noutățile editoriale** din

domeniul sferei de interes, **organizarea unor întâlniri cu scriitori**. Comunicând elevilor „Ce citim în această săptămână?” și unde se poate găsi opera literară respectivă, de fapt ținem seama că „Cititorul este un consumator și, ca orice consumator, preferă să se lase ghidat de un gust, decât să exercite o judecată proprie”².

Vă propunem un chestionar, care sperăm vă va ajuta să faceți recomandări de lectură suplimentară.

Chestionar

1. Câte pagini citești pe zi ?
2. De unde îți procuri cărțile?
3. Citești pentru că
4. Lecturile tale le însoțești de verbul a înțelege / a plânge / a râde / a visa
5. Cum trebuie să fie un personaj ca să dorești să-i semeni?
6. Temele care te atrag sunt : acțiunea / natura / istoria / aventura / animalele / S.F.
7. Dacă ai dispune de o sumă suficientă de bani ai cumpăra : un atlas / un dicționar / o carte de povești / o culegere de probleme.

Bibliografie:

1. Eugenia Șincan, Ghe.Alexandru, LECTURI LITERARE PENTRU CICLUL PRIMAR, vol. I ,Ed. Gheorghe Alexandru, Craiova, p.10
2. Robert Escarpit , DE LA SOCIOLOGIA LITERATURII LA TEORIA COMUNICĂRII, E.S.E., București, 1980, p.100.

instit. Aurelia Lucan, Șc.Gen. “Avram Iancu”

OPȚIONAL „MICUL CITITOR”

ARGUMENT

Scrierea reprezintă o formă de comunicare, dar este și un instrument pentru învățare. Scrierea dezvoltă capacitatea de concentrare. Când este liberă, dezvoltă creativitatea și imaginația, când este centrată pe un subiect dezvoltă capacitatea de orientare către scop, analiza și sinteza precum și capacitatea de reflecție.

Pornind de la acest punct de vedere am considerat că **elevii clasei a IV-a trebuie să dispună de un instrument prin care să consemneze cele citite.**

Fișa de lectură reprezintă o modalitate de a înregistra informațiile utile despre materialele parcurse. Aceste fișe sunt de mai multe categorii, dar în cele ce urmează ne vom opri doar la acelea care sunt accesibile nivelului de dezvoltare a copilului de 10-11 ani.

Universul micului cititor trebuie să se structureze și să prezinte puncte de căutare și de pornire în descifrarea tainelor lecturii.

OBIECTIVE CADRU:

- A. Dezvoltarea capacității de reflecție prin consemnarea pe marginea unui material lecturat;
- B. Dezvoltarea capacității de a gândi critic, autonom și creativ, producând bunuri materiale.

A. 1. Dezvoltarea capacității de reflecție prin consemnarea pe marginea unui material lecturat;

Obiective de referință

A1. Rezumarea informațiilor, folosind vocabularul personal (1.1)

A2. Identificarea temei, a liniilor mai importante dezbătute și a argumentelor (1.2)

A3. Selectarea unor fragmente relevante din cuprinsul unor lucrări (1.3)

A4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea unor date biografice din viața unui scriitor (1.4)

Sugestii de activități de evaluare

- exerciții de organizare a informației după relevanță;
- exerciții de rezumare a unui capitol folosind propriile cuvinte;
- exerciții de rezumare a conținutului unei cărți folosind vocabularul personal.
- exerciții de lectură activă;
- exerciții de menționare a temei textului;
- exerciții de identificare (selectare) a ideilor principale;
- exerciții de completare a ideilor principale cu idei secundare;
- exerciții de ilustrare prin desene a ideilor.
- exerciții de selectare a fragmentelor care prezintă tema centrală a unui material;
- exerciții de selectare a fragmentelor care descriu personaje;
- exerciții de selectare a expresiilor (metafore, figuri de expresie) care merită reținute.
- studierea fișierelor biografice;
- vizite la bibliotecă;
- exerciții de selectare a informației privind viața și activitatea unui scriitor;
- exerciții de consemnare a datelor biografice;
- realizarea de portofolii.

B. 2. Dezvoltarea capacității de a gândi critic, autonom și creativ, producând bunuri materiale.

B1. Selectarea termenilor noi pe parcursul lecturării unui material (2.1)

- exerciții de identificare a termenilor noi dintr-un material citit;
- exerciții de utilizare a dicționarului;
- matrici conceptuale.

B2. Consemnarea termenilor noi și indexarea lor alfabetică (2.2)

- scrierea noilor cuvinte în repertoar;
- notarea noilor cuvinte pe domenii distincte, indexate alfabetic;
- realizarea minidicționarelor tematice ale clasei.

B3. Orientarea lecturii asupra acelor aspecte ce ar putea stârni interesul altor persoane (2.3)

- întâlnire cu un scriitor;
- participarea la o lansare de carte în cadrul bibliotecii;
- discuții referitoare la elementele pe care le presupune o prezentare de carte.

B4. Dezvoltarea competențelor de redactare și exprimare orală bazată, pe empatie, spirit de observație și capacitate de selecție (2.4)

- exersarea elementelor de prezentare a unei cărți: titlu, autor, tema, aspecte din cuprins, selectarea de citate, exprimarea opiniei personale;
- exersarea empatiei;
- exerciții de prezentare a revistei clasei.

CONȚINUTURI:

1. Fișa de rezumare pe capitole și integrală;
2. Fișa de idei principale și completarea cu idei secundare;
3. Fișa vizând elemente biografice importante din viața unui scriitor;
4. Dicționar tematic – fișe de definiții;
5. Fișe, cu fragmente relevante din cuprinsul unei lucrări – citatele;
6. Prezentarea succintă a conținutului unei cărți.

Bibliografie:

Bernat, Silvia-Elena, Tehnica învățării eficiente, Ed. Presa Universității Clujană, Cluj-Napoca, 2003

Cornea, P. – Introducere în teoria lecturii, Ed. Polirom, Iași, 1998

PLANIFICAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Ob. Ref.	Nr. ore	Perioada	Obs
1	Fișa de definiții <ul style="list-style-type: none"> • Consemnarea termenilor noi; • Mic dicționar tematic; • Matrice conceptuală P.E.1 	B1 B2	6	19.IX- 24.X	2.1 2.2 P.E.1 24.X
2	Fișa de citate <ul style="list-style-type: none"> • Fișă pentru tema textului (prin citate); • Fișă pentru expresii frumoase; • Fișă pentru descrierea personajului P.E.2 	A3	6	31.X- 12.XII	1.3 P.E.2 12.XII
3	Fișă biografică <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea de informații referitoare la viața și activitatea unui scriitor; • Consemnarea evenimentelor relevante din viața unui scriitor P.E.3 	A4	6	9.I-13.II	1.4 P.E.3 13.II
4	Fișă de idei principale <ul style="list-style-type: none"> • Consemnarea ideilor principale; • Ilustrare și completare cu idei secundare P.E.4 	A2	5	20.II- 19.III	1.2 P.E.4 19.III
5	Fișa rezumat <ul style="list-style-type: none"> • Rezumarea pe capitole, fragmente, parte; • Rezumarea integrală P.E.5 	A1	6	26.III- 21.V	1.1 P.E.5 21.V
6	Prezentare de carte <ul style="list-style-type: none"> • Participarea la prezentare de carte; • Realizarea unei prezentări a revistei clasei P.E.6 	B3 B4	5	28.V- 3.VI	2.3 2.4 P.E.6 3.VI

MANAGEMENTUL CONFLICTULUI ÎN ȘCOALA PRIMARĂ

Se spune că „**în lume sunt mai multe conflicte decât fire de nisip**” și poate că este adevărat, tot atât de adevărat pe cât este și faptul că însăși societatea ne influențează sistemul de valori, principii și credințe, comportamentul și punctele de vedere asupra conflictelor.

Termenii de „management al conflictului” și „soluționarea, medierea conflictului” se folosesc în mod eronat ca sinonim. Sensul lor este clar diferit și o corectă înțelegere a fiecăruia de la bun început este necesară.

Soluționarea conflictelor are o sferă mai restrânsă care descrie doar demersul pentru atingerea formulei care dezamorsează un conflict.

Managementul conflictului are o accepțiune mai largă, fiind strategia de a face față și acelor conflicte care nu au rezolvare, de a identifica și de a beneficia de potențialul pozitiv se numește „managementul conflictului”.

Cauzele comportamentului perturbator al elevilor sunt: antipatia în raport cu școala; nevoia de recunoaștere socială; izolarea socială, comportamentul impulsiv; ignorarea regulilor; anxietatea, modul de manifestare al profesorului.

O **sursă de atenuare și de evitare a conflictelor** o constituie motivarea elevilor. **Motivarea** elevilor presupune din partea profesorului: să ofere prin exemplul propriu un model pentru comportamentele diferite, să stabilească o atmosferă pozitivă de empatie pentru fiecare elev în parte, să cultive încrederea în sine a elevilor, să utilizeze ideile elevilor, să utilizeze curiozitatea naturală a elevilor.

Întrucât elevii aflați în dispută sunt lipsiți adesea de aptitudini adecvate pentru rezolvarea conflictului sau nu sunt

capabili să le folosească din cauza stărilor emoționale, **medierea, ca o cale de rezolvare a unui conflict, poate fi extrem de importantă.**

În majoritatea împrejurărilor, **mediatorul** este neutru, nu ia decizii, nu sfătuiește, canalizează emoțiile celor aflați în conflict într-o manieră în care aceștia să relaționeze constructiv.

La început, mediatorul cere părților în dispută să vorbească doar cu el, nu una cu cealaltă. Când mediatorul crede că părțile în dispută pot vorbi una cu cealaltă fără să reaprindă conflictul, această poziție poate fi schimbată. Ca medierea să aibă șanse să reușească, participarea părților implicate trebuie să fie voluntară.

Ceea ce se întâmplă într-o mediere este confidențial, încrederea în mediator este esențială pentru rezolvarea conflictului.

Dialogul și negocierea permit victimei și agresorului să identifice datoriile și obligațiile celui din urmă, precum și un sens al unei restituiri. Drepturile și nevoile victimei sunt punctele centrale ale procesului.

Medierea poate fi învățată și aplicată și de copii, inclusiv de elevii școlii elementare. Este bine ca elevii care mediază conflictele să lucreze în echipe de câte doi.

Stadiul obișnuit de la care se pornește în formarea mediatorilor – elevi este școala primară sau gimnaziul. Există și exemple ale unor mediatori în vârstă de șapte ani. Se percep diferențe între procesele de mediere din ciclul primar și cel gimnazial. Elevii din ciclul primar sau din grupele pregătitoare mediază în sensul că sprijină doi elevi aflați în dezacord și își ascultă unul altuia trăirile și ajung la un acord asupra a ceea ce ar fi mai bine să facă. O mediere dintre elevii din ciclul primar

poate dura și câteva minute, în timp ce alți elevi pot avea nevoie de câteva sesiuni pentru a ajunge la un acord.

Concluzionând, putem afirma că elevii, ca mediatori, sunt mai eficienți în influențarea colegilor lor în perspectiva rezolvării pașnice a situațiilor conflictuale, înțeleg caracteristicile celor de o vârstă cu ei, pătrund elementele culturale specifice, folosesc limbajul egalilor lor și sunt capabili să determine o atitudine respectuoasă prin metodele pe care le utilizează și prin modul de valorizare a procesului de rezolvare a problemelor. Cu cât participarea copiilor este activă, participativă și democratică, cu atât va exista mai puțină agresivitate.

Bibliografie:

1. Hăvârneanu C., Șoitu L., Agresivitatea în școală, București, 1996
2. Managementul conflictului – Ghid seria: Calitate în formare

înv. Gurmai Lavinia, Școala „A.M. Guttenbrunn” Zăbrani

ȘCOALA DE APLICAȚIE (II)

Școala de aplicație sau generic denumită „școala mică” este, dacă ar fi s-o definim, o instituție anexă a liceului pedagogic și totodată parte integrantă a acestuia, menită să deservască practica pedagogică a viitorilor învățători - educatoare. Dincolo de această definiție „seacă” **am perceput școala de aplicație de-a lungul anilor ca pe un mod de a gândi și de a te comporta din punct de vedere pedagogic.**

Peste ani, esența imaginii școlii de aplicație, imagine care „adună” și „topește” în ea impresii, sentimente, neliniști este un tot care include profesional, dar nu numai, dragoste pentru această școală, atașament, plăcere de a munci aici, emulație, autodepășire, inovație didactică din partea tuturor care au deservit-o.

Rândurile de față se doresc un **omagi adus școlii de aplicație, privită din perspectivă istorică** (înainte de 1961, pe baza surselor bibliografice - Vasile Popeangă, Preparandia din Arad EDP, București, 1964 și Anton Ilica, Preparandia din Arad, Editura Multimedia Arad 1998), din aceea a fostei eleve practicante (1960-1966) și apoi a învățătoarei la școala de aplicație(1970-2003), Iovin Ileana.

Gândurile de față izvorăsc dintr-o datorie față de școala de aplicație și totodată din nostalgia anilor scurși (43) în aceeași școală, ani de istorie vie, încărcăți de fapte didactice și de imagini dragi, de profesori și de elevi, care atestă că **„Preparandia s-a transformat în timp (și școala de aplicație de asemenea - n.n.) dintr-o instituție didactică într-o stare de spirit”**. (A. Ilica, op. citată, 53).

Școala de aplicație apare pomenită întotdeauna în context larg când e vorba de Liceul Pedagogic, dar considerăm

că ea merită o atenție aparte: fără practica pedagogică la școala de aplicație, meseria de educator (învățător, educatoare) nu poate fi însușită; zicala că „meseria se fură” e valabilă și la cea de educator, dar nu în totalitate; ea trebuie încercată și toate aceste încercări înseamnă școala de aplicație.

Preparandia din Arad a fost înființată în **1812** și nu stăruim asupra acestor începuturi, pe larg prezentate în sursele bibliografice citate.

În anul **1919** e menționată și prezența unui învățător la Școala Normală greco-ortodoxă română din Arad, ceea ce gândim că este un început pentru școala de aplicație. În **1920** ȘCOALA DE APLICAȚIE e menționată cu trei clase, respectiv trei învățători, la care elevii fac practică pedagogică sub formă de asistențe, lecții practice (87 de lecții) și „toate agendele școlare” (A. Ilica, p.61)

În **1927** are loc fuziunea dintre Școala Normală Confesională și Școala Normală de Băieți, școala funcționând în pavilioanele din Gai. La clasele I-IV sunt nominalizați învățători de seamă ca Teodor Mariș și Traian Mager. Teodor Mariș are în clădirea actuală a școlii de aplicație (B-dul Dragalina 7) o placă comemorativă așezată în 1937, de către absolvenții promoției 1927 la întâlnirea colegială de 10 ani. Teodor Mariș a condus o perioadă revista „Școala vremii”.

În anul școlar **1932-33**, prin articolele Legii Învățământului Primar Normal se menționează (după A Ilica, p.76) foarte clar și explicit că:

„- posturile de învățători la Școlile de aplicație se pot ocupa numai prin concurs, după ce au funcționat efectiv, cel puțin trei ani în învățământ;

- după alți trei ani, pe baza unei inspecții, învățătorii acestor unități aplicative vor fi asimilați cu gradul didactic cel mai înalt;

- învățătorii de aici vor avea un spor de salarizare de 15%...” (ceea ce este o recunoaștere a valorii muncii învățătorului din școala de aplicație (nota noastră)

În anul școlar **1934-35** lecțiile practice la școala de aplicație devin mai numeroase în clasa finală; școala de aplicație funcționa în curtea Școlii Normale dar și în unități rurale.

În **1940** școala de aplicație figura sub numele de Școala elementară nr. 25; printre învățătorii ei era și regretatul Grigore devenit apoi, după întoarcerea din război cu o invaliditate, profesor de psihopedagogie la Liceul Pedagogic din Arad.

Între **1943-1951**, din amintirile profesorului de geografie al Liceului Pedagogic, Florin Pîrvu, actualmente pensionar rezultă că școala de aplicație a avut patru învățători: Paulina Cordoș, Dumitri Mărcuț, Ana Delițoiu, Ludovica Lugher (A. Ilica, p.104), desigur tineri, având în vedere că peste zece ani i-am întâlnit nișii de ani, tot la școala de aplicație.

(va urma)

inst. Ileana IOVIN

Liceul Pedagogic „Dimitrie Țichindeal” ARAD

75 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA ȘC. GEN. NR. 1 PECICA

DIN CUVÂNTUL DIRECTORULUI IONESCU GABRIELA

„Voi prezenta câteva repere monografice. **Construcția clădirii a început în anul 1927, iar la 1 sept. 1928** aceasta a fost inaugurată.

Prefectul județului Arad, din acea vreme, dl. Georgescu, a aprobat un proiect de construcție a 6 școli identice în câteva localități, Vărădia de Mureș, Târnova, Șepreș, Curtici, Săvârșin și Pecica. Proiectul prevedea ca școlile să aibă două săli de clasă și o cancelarie.

Primul învățător care a funcționat în noua școală a fost **dl. Gh. Vârtaci**. Dumnealui și-a transmis talentul urmașului său, învățătorul Ștefan Dragoș.

De-a lungul timpului s-au perindat la catedră mulți **dascăli devotați** profesiei lor. Îi amintim cu drag pe: Gheorghe Mara, Dorin Peșilă, Doina Petcu, **Ștefan Dragoș, Ilie Popian**, Olimpia Belean și Pavel Belean, Sultănița Ponta, Gheorghe Silaghi, Koncek Iosif, **Geta Zavoda**, Ana Frățilă, Ozdeanu Livia, Ardeleanu Valentina, Sas Emilia.

În anul 1967 sub directoratul învățătorului Ștefan Dragoș, s-au construit încă două săli de clasă din locuința directorului. Ca urmare a acestui fapt numărul elevilor a început să crească, ajungând până la 7 clase, în anul 1973.

Îmbucurător a fost faptul că în clasa I s-au înscris 45 de elevi, un număr impresionant. O nouă generație de învățători a contribuit cu competență la educarea elevilor pecicani.

Prin **contribuția părinților în anul școlar 1979/1980 școala noastră a mai dobândit 3 săli de clasă**, s-a turnat

fundația, s-a refăcut instalația electrică, tavanele au fost reînnoite, ușile și geamurile s-au vopsit. Geamurile au fost donate de un fost elev de-al d-lui învățător Ștefan Dragoș, azi inginerul Petru Solomie.

În prezent elevi, părinți și învățători avem motive de bucurie privind destinul acestei instituții care și-a câștigat pe drept renumele.

*

DIN CUVÂNTUL PROFESORULUI BILA CONSTANTIN, DIRECTOR ADJUNCT LA GRUP ȘCOLAR GHEORGHE LAZĂR PECICA

Școala Deheleni, actuala școală primară Nr. 1, a început să funcționeze la 1 septembrie 1928 sub îndrumarea învățătorului **Gheorghe Vîrtaciu**. Acesta a fost preocupat de înzestrarea școlii cu material didactic, confecționat împreună cu elevii la orele de lucru manual unde a introdus modelajul și traforajul. Elevii veneau la școală chiar și în timpul verii unde își petreceau în mod plăcut timpul liber. A organizat echipa de fotbal de pitici „Pui de lei”, căreia i-a asigurat echipament. A contribuit la dezvoltarea sportului: în școală se juca șah și tenis de masă. Masa de tenis a fost confecționată dintr-o tablă iar paletele erau făcute din scândură la orele de traforaj.

Exista o bibliotecă școlară înainte de a fi luat ființă biblioteca centrală a comunei. Învățătorul Vîrtaciu și-a făcut un titlu de onoare de-a îndruma elevii spre meserii, spre școli care să le asigure un viitor.

După 1952 devine dascăl la Școala primară Nr. 1 din Pecica **Ștefan Dragoș** care face echipă cu învățătorii **Ilie Popian, Gheorghe Silaghi, Olimpia Belean** și educatoarea

Florica Chepețean. Ce echipă! Lucrau în două săli de clasă alternativ dimineața și după-masa.

După un an de la venirea sa Ștefan Dragoș preia funcția de director de la Ilie Popian, timp în care școala din Cocota se dezvoltă, este recunoscută în localitate și frecventată de mulți copii, chiar dacă nu locuiau în acest cartier.

.....

Ștefan Dragoș a lucrat în această școală 40 de ani, o viață de om. În tot acest timp a ținut sus ștacheta școlii Deheleni și a lăsat-o tot așa. Pentru munca sa susținută acest dascăl și-a atras un deosebit respect din partea corpului profesoral și a locuitorilor acestei comune.

IN MEMORIAM - ȘTEFAN DRAGOȘ

Învățătorul Ștefan Dragoș **s-a născut la 15 iunie 1934**, într-o familie de oameni modești, truditori de glie. Crescut în simplitate, a învățat să prețuiască valorile vieții, pe care mai târziu le-a creat prin propria-i muncă.

Dumnezeu l-a înzestrat cu o minte ageră, iscoditoare, însetată de dorința de cunoaștere.

În anul 1952 a absolvit Școala Normală de Băieți din Arad, cu rezultate foarte bune. În același an și-a început cariera didactică la Școala din Sântana. Apoi s-a întors acasă să răspândească învățătura în comuna natală, la școala în care cu vreme în urmă era elev. A dăscălit aici vreme de 40 de ani, timp în care „a contribuit la lichidarea neștiinței de carte”. Și-a dobândit, pe rând, toate gradele didactice. A fost investit cu titlul de „învățător emerit”, însă a rămas același om modest,

căruia nu-i plăcea să-și laude meritele. A fost deseori delegat ca metodist al Inspectoratului Școlar.

Ca **director, timp de 25 de ani**, a cărmuit cu multă pricepere destinele școlii noastre. A fost prețuit de copii și se părinții acestora, pe care a știut foarte bine să și-i apropie. Cu ajutorul părinților a extins clădirea școlii, așa cum arată astăzi.

Pe plan local a participat activ la **propagarea culturii**, fiind șeful centrului de radioficare din Pecica. A fost **deputat în Consiliul Popular al comunei**, în cadrul mai multor legislaturi. A fost și **asesor popular** pe lângă Tribunalul Raionului.

Dorul de școala dragă nu l-a părăsit până-n ultima clipă. S-a stins la **20 iunie 2003**, măcinat de suferința bolii, când abia împlinise 69 de ani. Pe ultimul drum către școală l-am însoțit cu durere, toți cei care l-am stimat și iubit.

înv. Eugenia Pete, Șc. Nr. 1 Pecica

COLEGILOR NOȘTRI CARE S-AU PENSIONAT ÎN ACEST AN

SUB ZĂPEZI DE CRETĂ

Dăscălița mea are părul nins...
Tânără cândva, ea s-a urcat la catedră.
Zeci de ani a tot dăscălit...
Până ce un fapt ciudat s-a împlinit:
Zăpezile de cretă de părul ei s-au prins.
Pe-obrazul ei, ca foaia liniată,
E toată viața caligrafiată.
Ea are cataloagele-n amintire
Din când în când, ca-n vis,
Le dă citire.
Citește-un nume, vede-un chip: Tresare
L-a întâlnit mai ieri pe stradă. E om mare!...
Atunci zâmbește sub peruca-i albă de zăpadă
Pe care timpul, vechiul peruchier,
I-a așezat-o coborând un nor din cer.
Dăscălița mea e-aici. Se visează poate
În vechia-i școală, într-o clasă...
Nu pot gândi că are alte vise
Când toate se încheagă sub pleoapele-i deschise.
Te venerez, prea-sfântă dăscăliță!
Privindu-te, mi-aduci aminte
De toți apostolii ce toarnă suflet în cuvinte,
De aceia ce au aprins făclia
Purtând spre verzi grădini, copilăria
De-aceia pe-al căror creștet
Zăpezile de cretă au nins.

Autor necunoscut

PROIECTE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CERCURILOR PEDAGOGICE 2003/2004

TITLUL PROIECTULUI / LOCAȚIA

- 1. Folosirea tehnicii informaționale, Lipova, clase omogene;**
- 2. Tehnici informaționale, Săvârșin, clase omogene;**
- 3. Tehnici educaționale legate de școlarizarea elevilor la 6 ani, Lipova – Săvârșin, clase simultane;**
- 4. Managementul curriculum-ului pentru clasa I, Gurahonț, clase simultane;**
- 5. Abordarea interdisciplinară a disciplinei Științe – premisă pentru cunoaștere eficientă, Hălmagiu, clase simultane;**
- 6. Abordarea interdisciplinară a cunoașterii mediului înconjurător, Gurahonț, clase omogene;**
- 7. Individul – membru critic și responsabil al comunității, Sebiș, clase omogene;**
- 8. Inițiere în utilizarea calculatorului, Sebiș, clase simultane;**
- 9. Abilitatea învățătorilor în utilizarea tehnicilor Freinet, Arad Vest, clasa a IV-a;**
- 10. Managementul clasei de elevi – dimensiune ergonomică și socială, Arad Centru, clasa a II-a;**
- 11. Învățarea diferențiată – premisă a succesului școlar în educația integrată, Arad Vest, clasa I;**
- 12. Tehnici de evaluare, Arad Sud, clasa a IV-a;**
- 13. Inter și transdisciplinaritate – punte între preșcolaritate și școlaritate, Arad Sud, clasa I;**

- 14. Tehnici de evaluare**, Arad Sud, clasa a III-a;
- 15. Managementul clasei – realizarea progresului școlar prin individ și diferențierea învățării**, Arad Est, clasa a II-a;
- 16. O altă abordare a curriculum-ului**, Chișineu-Criș, clasele I-IV;
- 17. Sisteme de evaluare**, Arad Sud, clasa a II-a;
- 18. Proiectul educațional**, Arad Centru, clasa a I;
- 19. Managementul clasei – învățarea centrată pe elevi**, Arad Centru, clasa a III-a;
- 20. Managementul clasei – realizarea progresului școlar prin individualizarea și diferențierea învățării**, Arad Est, clasele I-IV;
- 21. Creșterea eficienței actului educativ**, Arad Centru, clasa a IV-a;
- 22. Avantajele elevului care învață în condiții simultane**, Ineu, clase simultane;
- 23. Metode și instrumente utilizate în evaluarea performanțelor elevilor**, Ineu, clasa a IV-a;
- 24. Modalități de proiectare și interpretare a probelor de evaluare**, Ineu, clasa a III-a;
- 25. Demersuri educative eficiente în autoînvățare**, Arad Vest, clasa a II-a;
- 26. Remedierea dificultăților de citit, scris, socotit la elevii clasei a II-a**, Ineu, clasa a II-a.

FEDERAȚIA SINDICATELOR LIBER DIN
ÎNVĂȚĂMÂNT

**SINDICATUL LIBER DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL
ARĂDEAN**

Arad 310124 , b-dul Decebal 31A
tel./fax. 0257-281646

PREZENTARE GENERALĂ

Sindicatul Liber din Învățământul Arădean (S.L.Î.A.) a luat ființă în anul 1990 prin fuzionarea organizațiilor: A.P.I.A.(Asociația Profesională a Învățătorilor Arădeni), Sindicatul Navetiștilor și Sindicatul Liber din Învățământul Arădean. S.L.Î.A. este o organizație sindicală ce reunește, pe baza liberului consimțământ, salariații din învățământul preuniversitar al județului Arad.

Sindicatul Liber din Învățământul Arădean a dobândit personalitate juridică prin sentința judecătorească nr.1860 din data de 8 mai 1990.

Sindicatul Liber din Învățământul Arădean este una dintre cele mai puternice organizații de acest gen din România. În prezent sindicatul nostru reunește peste 3.500 de membri, din aproape 100 de unități de învățământ.

Statutul de organizație sindicală reprezentativă conferă S.L.Î.Arad dreptul de a participa la încheierea și negocierea Contractului Colectiv de muncă unic la nivelul învățământului preuniversitar de stat din Județul Arad.

Începând cu anul 1997, Sindicatul Liber din Învățământul Arădean trece printr-un amplu proces de modernizare. Încercăm să reconstruim cultura noastră

organizațională pe baza unei noi filosofii, a unor noi valori și norme. Suntem convinși că spiritul de echipă, comunicarea deschisă, implicarea, flexibilitatea și managementul de tip participativ sunt valori indispensabile oricărui grup de muncă, oricărei organizații moderne.

ORGANIZARE INTERNĂ

Grupa sindicală

Constituie unitatea de bază a structurii de ansamblu S.L.Î.Arad. Fiecare grupă este condusă de un birou format din 3-5 membri condus de un lider.

Colegiul Liderilor

Este organul de conducere între Conferințele Județene și este constituit din membri biroului operativ și liderii tuturor organizațiilor sindicale din unitățile de învățământ ale județului Arad. Colegiul Liderilor se întrunește de 2 ori pe an, sau ori de câte ori este nevoie la convocarea biroului operativ sau la inițiativa a 1/3 din numărul membrilor colegiului.

Conferința Județeană

Este organul superior de conducere care se întrunește o dată la 4 ani sau ori de câte ori este nevoie, de către Colegiul Liderilor la solicitarea a 1/3 din membri săi. Conferința județeană este constituită din delegații organizațiilor sindicale din unitățile de învățământ ale județului Arad.

Biroul operativ

Între ședințele Colegiului Liderilor conducerea S.L.Î.Arad este asigurată de biroul operativ, alcătuit din 11 membri aleși în Conferința Județeană.

Ultima Conferință Județeană care a avut loc în 3 noiembrie 2001, a adus și importante modificări ale statutului S.L.Î.Arad, și a fost ales actualul Birou Operativ.

Biroul Operativ al Sindicatului Liber din Învățământul Arădean este format din:

❖ **Lider**

- **MARIUS GONDOR**, profesor de matematică, gradul didactic, I la Liceul "Vasile Goldis" Arad.

❖ **vicelider pentru învățământul preșcolar și primar**

- **LUDOVIC SZABO**, învățător, gradul didactic I, la Colegiul Național "Elena Ghiba Birta" Arad.

❖ **vicelider pentru învățământul gimnazial și liceal**

- **MARIA BURUC**, profesor de educație fizică și sport, gradul didactic I, la Liceul cu Program Sportiv Arad.

❖ **secretar coordonator**

- **MARIANA FOTESCU**, profesor de biologie, gradul didactic I, la Colegiul Național "Moise Nicoară" Arad.

Și șapte membri responsabili de :

❖ **Zona Chișineu Criș**

- **DOINA TĂȚAR**, profesor de fizică, gradul didactic I, la Grup Școlar Industrial "Mihai Veliciu" Chișineu Criș.

❖ **Zona valea Mureșului**

- **MIHAI NICOLAE**, profesor de matematică, gradul didactic I, la Grup Școlar "Atanasie Marienescu" Lipova.

❖ **Zona Sebiș-Gurahonț**

- **TEODOR POPA**, profesor de educație fizică și sport, gradul didactic definitiv, la Grup Școlar Industrial Sebiș.
- ❖ **Zona Ineu-Podgorie**
 - **IOAN MÎNERAN**, profesor de istorie, gradul didactic I, la Școala cu clasele I-VIII Ineu.
- ❖ **Municipiu Arad și zona fostului raion Arad**
 - **ECATERINA PAJTEK**, profesor de educație fizică și sport, gradul didactic I, la Grup Școlar de Industrie Ușoară "Francisc Neumann" Arad.
- ❖ **Departament juridic**
 - **CONSTANTIN GHIȚA**, profesor de matematică, gradul didactic I, la Liceul Pedagogic "Dimitrie Țichindeal" Arad.
- ❖ **Personal tehnic**
 - Secretar: **Lidia Cuc**
 - Contabil: **Maria Unc**

AFILIERE FEDERATIVĂ / CONFEDERATIVĂ

S.L.Î.Arad este afiliat la **Federației Sindicatelor Libere din Învățământ**, cea mai mare federație din învățământ, având peste 140.000 de membri. La nivel confederativ S.L.Î. Arad face parte din **Confederația Sindicatelor Democratice din România**.

Ca o recunoaștere a importanței pe care o are în cadrul acestor structuri S.L.Î.Arad este reprezentat în organele de conducere ale confederației prin liderul său prof. Marius Gondor care este :

- Vicepreședinte al Federației Sindicatelor Libere din Învățământ ,responsabil al departamentului juridic.
- Membru în Consiliul Național al Confederației Sindicatelor Democratice din România.

FEDERAȚIA SINDICATELOR LIBERE
DIN ÎNVĂȚĂMÂNT

FEDERATION DES SYNDICATS LIBRES DE
L'ENSEIGNEMENT
FREE TRADE UNION FEDERATION IN
EDUCATION

ROMÂNIA

BUCUREȘTI, Bd. Regina Elisabeta, nr. 32, sect. 5, cod 70608

Tel. 4021 315 16 95, 315 78 70, Fax. 4021 312 58 37

www.fsli.ro

fsliafx.ro

COMUNICAT

Consiliul Național al F.S.L.I., întrunit în ședința extraordinară în data de 9.10.2003, analizând starea actuală a învățământului românesc **a constatat degradarea continuă și dramatică a acestuia. Permanenta subfinanțare a educației își arată „roadele” în toate componentele sale:** statutul material și spiritual al dascălului, starea jalnică și anacronică a majorității școlilor rurale, dar și din mediul urban - în ceea ce privește clădirile și dotările -, migrarea multor cadre didactice de valoare și a multor tineri cu vocație pentru această profesie spre domenii mai atractive din punct de vedere salarial.

În aceste condiții, **Consiliul Național al F.S.L.I. cere, ca în regim de urgență, Guvernul și Parlamentul României să arate că există voință politică pentru a demonstra și prin fapte că domeniul educației este cu adevărat „prioritate națională, luând următoarele măsuri:**

- ◆ Acordarea pentru învățământ, prin Legea bugetului de stat pe anul 2004, a unui procent din P.I.B. apropiat de cel acordat în țările candidate la aderarea în U.E. în anul 2004;
- ◆ Elaborarea unei noi legi a salarizării pentru învățământ, în conformitate cu Acordul încheiat cu Guvernul României la

22 mai 2002. Solicităm ca, prin această lege, valoarea coeficientului de multiplicare 1 să fie egală cu salariul minim pe economie;

- ◆ Menținerea normei didactice de predare și a efectivelor de elevi la clasă, în conformitate cu prevederile L.128/1997 și a L.84/1995, republicată;
- ◆ Întocmirea de către M.E.C.T. și Ministerul Sănătății a nomenclatorului bolilor profesionale pentru salariații din învățământ și stabilirea incompatibilităților de ordin medical cu funcția didactică;
- ◆ Stabilirea, prin Legea bugetului de stat pe anul 2004, a sumelor, în procente, alocate finanțării complementare de către consiliile locale în valoare minimă de 30 % din bugetul local.

În cazul în care M.E.C.T., Guvernul și Parlamentul României nu vor analiza responsabil și soluționa revendicările noastre, până la discutarea în Parlament a Legii bugetului pe anul 2004, Consiliul Național al F.S.L.I., împuternicește Biroul Operativ al F.S.L.I. să facă demersurile necesare pentru utilizarea tuturor formelor legale de luptă sindicală și pentru declanșarea conflictului colectiv de muncă la nivel de ramură învățământ.

PREȘEDINTE F.S.L.I.,
Aurel CORNEA

VICEPREȘEDINTE F.S.L.I.,
Marius GÖNDÖR

București,
13 octombrie 2003

ACTIVITATEA DE PERFECTIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC ȘI DIDACTIC AUXILIAR

Activitatea deosebit de complexă, perfecționarea pregătirii personalului didactic se realizează prin forme și programe în raport cu cerințele învățământului românesc. Întreaga activitate este coordonată de M.E.C. și se realizează în cadrul:

- instituțiilor de învățământ superior;
- colegii pedagogice;
- licee pedagogice;
- unități de învățământ de profil pentru maiștri instructori;
- case ale corpului didactic;
- centre, institute;
- Palatul Național al Copiilor;
- Inspectorate școlare.

Legea nr.128/1997 enumeră în *art.32 alin.4* principalele forme de organizare a perfecționării personalului didactic din învățământul preuniversitar.

a). Perfecționarea curentă prin activitățile metodico-științifice și psihopedagogice realizate la nivelul unității de învățământ sau pe grupe de unități. Acestea intră în atribuțiile unităților de învățământ și ale inspectoratelor școlare.

Perfecționarea curentă prin:

- simpozioane;
- sesiuni de comunicări;
- stagii periodice de informare științifică de specialitate și în domeniul științelor educației;
- forme de perfecționare prin corespondență; programări punctuale,

Acestea pot fi organizate de oricare din instituțiile implicate în perfecționarea cadrelor didactice, îndeosebi de Casa Corpului Didactic, la inițiativa proprie sau la solicitarea unor categorii de cadre didactice.

Alte forme de perfecționare curentă:

- cursuri fără frecvență organizate de instituțiile de învățământ superior combinate cu consultații;
- cursuri organizate de societăți științifice și de alte organizații profesionale ale personalului didactic

b.) Perfecționarea prin definitivarea în învățământ și acordarea gradului didactic II și I

Intră în atribuțiile universităților, liceelor pedagogice, colegiilor universitare, liceelor de profil.

c). Programe de perfecționare organizate o dată la 5 ani destinate personalului de conducere (perfecționare periodică) intră în atribuțiile universităților, liceelor pedagogice, liceelor de profil, centre de perfecționare, în cooperare cu inspectoratele școlare, Case ale Corpului Didactic.

d). Perfecționarea prin burse și stagii în țară și/sau străinătate, prin cursuri postuniversitare și doctorate

Intră în atribuțiile universităților.

e). Programe de conversie profesională

Intră în atribuțiile instituțiilor de învățământ superior și ale liceelor pedagogice și se profil.

Câteva aspecte legate de gradele didactice

DEFINITIVATUL

Perfecționarea cadrelor didactice prin definitivarea pe funcția didactică urmărește consolidarea pregătirii în domeniul specialității, metodicii și psihopedagogiei, precum și dezvoltarea competențelor de a realiza cu bune rezultate funcția didactică.

Consolidarea competențelor de bază la nivelul teoretic și operațional constituie obiectivul prioritar al perfecționării prin definitivarea în învățământ.

Conducerile unităților școlare în care funcționează cadrele didactice stagiare au datoria să stabilească programe concrete de cooperare și îndrumare a acestora în cadrul comisiei/colectivului de catedră sau cercului pedagogic, după caz.

Definitivatul este reglementat de prevederile **art.34 din Legea nr.128/1977**. Aici sunt enunțate condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un cadru didactic pentru a obține definitivarea.

Aceste **condiții sunt:**

- cele legate de studii și prevăzute de **art.7 din Legea nr.128/1997**;
- un stagiu de cel puțin 2 ani la catedră, în această perioadă, persoana având funcția de bază în învățământ.

Trebuie să subliniem faptul că legea nu face distincție între cadru didactic titular și cel suplinitor în vederea obținerii definitivării în învățământ.

Definitivarea în învățământ se obține, pe baza unei *inspecții școlare speciale* (art.34 alin.5 Legea 128/1997) și a

unui examen susținut de către personalul didactic care îndeplinește condițiile de studii și condițiile prevăzute de art.68 (Legea 84/1995) și are un *stagiu de cel puțin 2 ani* la catedră de la obținerea diplomei de absolvire sau licență, după caz, fiind încadrat în această perioadă cu funcția de bază în învățământ cu normă întreagă sau un *stagiu de cel puțin trei ani* la catedră, pentru personalul *didactic asociat* care este încadrat în această perioadă cu cel puțin 1/2 normă (art.34 alin.2).

Se cuvine a se remarca importanța deosebită a sintagmei "***stagiu efectiv la catedră***" cu care legiuitorul a dorit să se opereze atunci când se vorbește despre înscrierea la gradele didactice, despre acordarea sporului de suprasolicitare neuropsihică, sau a celui de fidelitate. Acest stagiul sau această vechime efectivă la catedră se deosebește de *vechimea (stagiul) recunoscută în învățământ* persoanelor provenite din alte sectoare de activitate care fac dovada că au profesat în specialitatea înscrisă pe diploma de studii (art.139) și care ocupă un post didactic în această specialitate.

Prezentarea la examenul pentru definitivare în învățământ este *obligatorie* la expirarea perioadei *de stagiul efectiv la catedră de 2 ani* în specialitatea înscrisă pe diploma de licență sau de absolvire, după caz.

Concediul de creștere și îngrijire a copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani (conform Legii nr.19/2000) sau 3 ani conform prevederilor Legii nr.128/1997 (art.106), precum și efectuarea stagiului militar, perioadele de rezervare a postului/catedrei (conform prevederilor art.101 din Legea nr.128/1997) **nu sunt considerate** ca perioade **de vechime efectivă** la catedră, pentru înscrierea la obținerea definitivatului sau a celorlalte grade didactice.

Cadrele didactice titulare aflate în concedii de îngrijire a copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani sau 3 ani nu își

pierd calitatea de titular în situația în care nu reușesc să se înscrie sau, deși înscrise, nu susțin examenul de definitivat în cel mult 5 ani de la titularizare. Aceasta, întrucât în perioada respectivă, *contractul individual de muncă* al cadrului didactic este *suspendat*, termenul urmând să se împlinească la reluarea contractului de muncă.

Personalul didactic titular care nu obține definitivarea în învățământ, pierde calitatea de titular și, ca urmare, contractul individual de muncă al acestuia se desface potrivit legii.

Personalul didactic se poate prezenta la acest examen în 3 sesiuni în cel mult 5 ani (art.34 alin.4).

Înscrierea la examenul de definitivat se face în fiecare an în perioada **1 octombrie-1 noiembrie** pentru sesiunea din anul școlar respectiv, la conducerea unităților de învățământ, cu respectarea condițiilor legale. De regulă până la 15 noiembrie dosarele se înaintează inspectoratelor școlare, pentru înscrierea la examen

Condițiile de înscriere prevăzute de Legea nr.128/1997 și Metodologia formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar aprobată prin Ordinul M.E.N. br.3770/1998, modificată prin Ordinul M.E.N. br.4863/1999 sunt următoarele:

- stagiul de predare efectivă la catedră de cel puțin 2 ani în specialitatea înscrisă pe diploma de studii;
- calificativul cel puțin "suficient" obținut la aprecierea anuală și la inspecțiile școlare, după caz.

Observație:

Cadrele didactice care până la obținerea definitivării în învățământ au fost *sancționate nu pot fi propuse* pentru acordarea definitivatului pe funcția didactică până la ridicarea sancțiunii.

Cadrele didactice care s-au înscris la examenul pentru definitivarea în învățământ și care din motive obiective nu au putut susține probele de examen se pot înscrie pentru susținerea examenului în sesiunea imediat următoare cu respectarea condițiilor legale.

Probele examenului pentru definitivare în învățământ constau în:

- inspecție specială (la clasă)
- probe scrise și orale la diferite discipline
- ***- pentru educatoare***
 - limba și literatura română scris
 - pedagogie preșcolară și elemente de psihologia copilului (scris)
 - metodică activ. la preșcolari (oral)
 - limba și literatura maternă - acolo unde predarea se face în una din limbile naționalităților conlocuitoare
- ***pentru învățători***
 - limba și literatura română și metodică predării acestora
 - pedagogie școlară, psihologia copilului
 - matematică și metodică predării acestora
 - limba și literatura maternă și metodică predării acestora (în cazurile unităților de învățământ cu predare în limba naționalităților)
- ***pentru profesori***
 - obiectul de specialitate și metodică predării acestuia (scris și oral)
 - pedagogie, psihologie-scris
- ***pentru maiștri instructori***
 - obiectul de specialitate și metodică predării acestuia (scris și oral)
 - pedagogie, elemente de psihologie - scris

Componența comisiilor de definitivare

- *pentru educatoare, învățători*
 - **președinte** - prof. de specialitate pedagogie, limba română sau matematică din învățământul liceal pedagogic, cu gradul didactic I, care a predat metodică specialității, a îndrumat cel puțin 3 ani practica pedagogică sau un cadru didactic de pedagogie din învățământul superior;
 - **membrii examinatori** - profesori din învățământul liceal cu cel puțin gradul II, care au predat metodică specialității, au îndrumat practica pedagogică la specialitatea respectivă sau/și au realizat activități de perfecționare a învățătorilor/educatoarelor cel puțin 3 ani.
- *pentru maiștri-instructori*
 - **președinte** - profesori de specialitate corespunzătoare maiștrilor instructori cu gradul I, care a predat în specialitate și a desfășurat activități de perfecționare cel puțin 3 ani școlari;
 - **membri** - profesori de specialitate cu gradul II cel puțin și care au predat în specialitate sau au realizat activități de perfecționare a maiștrilor instructori cel puțin 3 ani;
 - profesori de pedagogie, cu gradul II cel puțin.
- *pentru profesori*
 - **președinte** - profesor sau conferențiar universitar sau lector doctori în specialitatea candidaților;
 - **membri** - profesori, conferențieri sau lectori doctori, doctoranzi.

Comisiile sunt propuse de senatele universităților, respectiv de liceele pedagogice și sunt trimise spre aprobare M.E.C.

Una din condițiile impuse de Legea 128/1997 **prin art.38 alin.2** este ca personalul delegat să facă inspecțiile școlare speciale *să aibă un grad didactic cel puțin egal cu acela pe care-l inspectează și specialitatea corespunzătoare.*

La *definitivat*, nota minimă de promovare a inspecției speciale este 7,00 și a fiecărei probe scrise sau orale este 6,00. *Media minimă a examenului pentru definitivarea în învățământ este 6,00.*

La *gradul II* nota minimă de promovare a *inspecției speciale este 8,00* și a fiecărei probe scrise sau orale este 7,00. *Media minimă de promovare a examenului pentru acordarea gradului didactic II este 7,00.*

Media minimă de promovare a inspecției speciale la definitivat și gradul II condiționează prezentarea la examen, fără a fi luată în calcul la stabilirea mediei.

Observație: Personalului didactic care a obținut *definitivarea* în învățământ i se **recunoaște definitivatul** pentru oricare din celelalte funcții didactice prevăzute la art.5, în cazul în care îndeplinește condițiile de studii necesare pentru ocuparea acestor funcții (art.34 alin.6)

GRADUL DIDACTIC II

Gradul didactic II se poate obține numai de către personalul didactic de predare care are o vechime la catedră, (din nou vorbim de vechime *efectivă*), *de cel puțin 4 ani* de la definitivarea în învățământ și care dovedește competență în

activitatea instructiv-educativă consemnată în fișa de evaluare anuală (art.35 Legea nr.128/1997).

Condițiile de înscriere pentru examenul de gradul II prevăzute de Legea nr.128/1997 și Metodologia formării continue sunt:

- încadrarea în funcția de bază în învățământ;
- stagiul de predare efectivă la catedră prevăzut de lege;
- recomandarea consiliului profesoral al unității de învățământ unde este încadrat cadrul didactic respectiv;
- calificativul cel puțin "bine" obținut în ultimii 3 ani înainte de momentul înscrierii;
- progresul școlar realizat de elevi la disciplinele controlate;
- rezultate bune și foarte bune în activitatea metodică-științifică;
- comportare demnă în școală, societate, respectarea normelor deontologice.

Personalul didactic care ocupă funcții cu drept de rezervare a catedrei se poate înscrie la examenul pentru acordarea acestui grad didactic, cu respectarea condițiilor legale.

Probele pentru obținerea gradului II constau în:

- *inspecția specială* precedată de cele 2 inspecții curente la care calificativul minim de promovare este "bine". Dacă un cadru didactic nu obține la inspecțiile curente cel puțin calificativul "bine", inspecția specială se amână cu 1 an și i se reprogramează inspecțiile curente. În cazul în care nici în anul școlar următor nu obține calificativul

corespunzător se propune reînscrierea pentru obținerea gradului didactic II.

- *Probe scrise și orale astfel:*
- *Pentru educatoare*
 - Limba și literatura pentru copii - scris
 - Metodica activității instructiv-educative în grădiniță - scris
 - Pedagogie preșcolară și elemente de psihologia copilului - oral
 - Limba maternă și literatura pentru copii și metodică acestora

(pentru unitățile de învățământ cu predare în limba maternă, a naționalităților conlocuitoare).

- *Pentru învățători*
 - Limba română și literatura pentru copii și metodică predării acestora - scris
 - Matematică și metodică predării acesteia - scris
 - Pedagogie școlară și elemente de psihologia copilului - oral
 - Limba maternă și literatura pentru copii
- *Pentru profesori*
 - Obiectul de specialitate și metodică predării acestuia - scris
 - Pedagogie, elemente de psihologie - oral
 - Componența comisiei este identică cu cea de la definitivare.

GRADUL DIDACTIC I

Gradul didactic I se poate obține de către personalul didactic de predare care are o vechime de cel puțin 4 ani de la

acordarea gradului didactic II, cu activitate didactică, instructiv educativă și de inovare pedagogică evidențiate în fișa de evaluare anuală.

Condiții de înscriere pentru examenul de gradul I

- se respectă condițiile înscrise la gradul didactic II cu excepția calificativului care trebuie să fie "foarte bine" în ultimii trei ani, înainte de momentul înscrierii la care se mai adaugă:
- desfășurarea unor activități semnificative pentru manifestarea competențelor constructiv-creatoare în domeniul psihopedagogic și metodic-științific (cum ar fi: elaborarea de materiale necesare inovării practicii școlare, cercetări, programe, manuale, culegeri, caiete de activități practice)
- lucrări personale de creație
- desfășurarea cu bune rezultate a unor activități școlare și extrașcolare.

Observație:

Cadrele didactice înscrise pentru acordarea gradului didactic II sau I care până la obținerea acestor grade nu *obțin calificativul de cel puțin "bine"*, respectiv "foarte bine" la inspecțiile curente și la aprecierile anuale, precum și cele care au fost *sanționate nu pot fi propuse* pentru acordarea gradelor didactice respective.

Numai după ridicarea sancțiunii, cu recomandarea consiliului profesoral al unității de învățământ unde sunt încadrate și acordul inspectorului școlar, cadrele didactice aflate în situația mai sus expusă pot să-și finalizeze obținerea gradelor didactice în anul școlar următor.

Observație:

Promovarea definitivării, a gradului II și I se consideră ca promovare a programului de perfecționare o dată la 5 ani (art.33"41" din Legea 128/1997).

Dosarele cadrelor didactice înscrise la definitivat și gradele II și I se înaintează inspectoratelor școlare unde vor fi înregistrate. Cererile de înscriere sunt supuse aprobării consiliului de administrație al inspectoratelor școlare, iar până la 1 ianuarie se va comunica în scris, fiecărui candidat, aprobarea sau respingerea înscrierii, motivându-se cauza respingerii.

Colocviul de admitere la gradul I se susține în fiecare an în vacanța de primăvară.

Probele pentru obținerea gradului didactic I constau în:

- un colocviu de admitere pe baza unei tematici și a unei bibliografii aprobate de M.E.C. pentru fiecare specialitate în parte
- elaborarea unei lucrări metodico-științifice sub îndrumarea unui conducător științific
- o inspecție școlară specială precedată de cel puțin 2 inspecții școlare curente, ambele apreciate cu calificativul "foarte bine"
- susținerea lucrării metodico-științifice în fața unei comisii.

Nota minimă de admitere a lucrării metodico-științifice la recenzie este 8,00. Media minimă de promovare a susținerii lucrării este 8,00.

Media finală minimă de promovare a gradului I este 8,00.

Compunerea comisiei pentru obținerea gradului I

- *pentru profesori - președinte* - un cadru didactic universitar de specialitatea candidatului
 - *membri* - un inspector școlar sau metodist al ISJ
 - *conducătorul de lucrare*Președinții sunt aprobați de M.E.C. la propunerea senatelor universităților.
- *pentru învățători/educatoare*
 - *președinte* - un cadru didactic cu gradul I din învățământul liceal pedagogic, specialitatea pedagogie sau un cadru didactic universitar
 - *membri* - un cadru didactic din învățământul liceal cu gradul didactic I de specialitate română, matematică, geografie, istorie
 - *conducătorul lucrării*
 - *inspector școlar sau un metodist al ISJ*

Observație:

În caz de nepromovare a examenului pentru susținerea gradului didactic II acesta poate fi repetat la un interval de cel puțin 2 ani școlari, iar cel pentru gradul didactic I, la un interval necondiționând pierderea sau menținerea (art.37 alin 10) calității de titular a cadrului didactic de obținerea acestor grade.

De asemenea, legea nu limitează nici numărul de prezentări la susținerea acestor grade; singura limită impusă fiind cea referitoare la perioada de timp scursă de la susținerea examenului nepromovat până la înscrierea la un nou examen.

Pentru cadrele didactice care au obținut rezultate deosebite la definitivarea în învățământ sau gradul didactic II

concretizate în media 10, Legea 128/1997 (art.37 alin.1) consfințește dreptul acestora de a se prezenta, după caz, la examenele pentru gradul II, respectiv gradul I cu **un an mai devreme** față de perioada prevăzută de lege.

Cazuri speciale de recunoaștere a gradelor

1. Art. 36 alin. 3 din Legea nr.128/1997 prevede că, personalului didactic care îndeplinește condițiile prevăzute de art.68 din Legea nr.84/1995, republicată (referitor la absolvirea cursurilor organizate de Departamentul pentru pregătirea personalului didactic) și care a obținut titlu științific de doctor în domeniul specialității pe care o predă i se acordă gradul I pe baza unei inspecții școlare speciale.

Inspecția școlară se efectuează de către o comisie formată din doi membri. La inspecția specială participă și directorul școlii respective.

În cazul în care cadrul didactic nu obține media minimă de promovare la inspecția școlară specială, aceasta poate fi reprogramată în anul școlar următor.

Inspecția școlară poate fi susținută de cel mult 3 ori în 3 ani consecutivi.

Rezultatul se comunică MEC care emite ordinul de recunoaștere a gradului didactic I.

2. Personalul didactic care ocupă funcții cu drept de rezervare a catedrei (inspectori, directori, lideri de sindicat, funcții în aparatul Parlamentului, Președenției, Guvernului, MEC etc. -art.101 Legea 128/1997) înscris la gradul didactic II sau I trebuie să aibă cel puțin **4 ore** de predare săptămânal, în anul în care li se efectuează inspecția specială, altfel *nu pot susține examenul de grad.*

3. O altă reglementare specială prevăzută de Legea nr.128/1997 în **art.37 alin.2 și 3** se referă la recunoașterea gradelor didactice în cazul în care cadrul didactic *care are două specialități principale* sau o specialitate principală și una secundară *înscrisă pe diploma de studii* și a obținut la una din cele două specialități definitivarea și gradele didactice II și I *beneficiază de recunoașterea acestora pentru oricare din specialitățile înscrise pe diplomă.*

4. Cadrul didactic, absolvent al *învățământului universitar de scurtă durată* care a obținut gradele didactice în această calitate și care, ulterior a *absolvit cu diplomă o instituție de învățământ superior de lungă durată*, beneficiază de recunoașterea acestor grade, cu condiția ca acesta să-și *desfășoare activitatea în învățământul preșcolar, primar, gimnazial sau profesional.*

5. În cazul în care cadrul didactic aflat în situația de mai sus enunțată își desfășoară activitatea în învățământul liceal sau postliceal, trecut fiind prin concurs în cadrul acestuia, *beneficiază de recunoașterea acestor grade cu condiția:*

- *pentru gradul II* - promovarea testului de specialitate și de metodică specialității
- *pentru gradul I* - elaborarea unei lucrări metodicostiințifice și susținerea acestei lucrări în fața unei comisii.

6. *Educatoarele, învățătorii, institutorii, maiștrii instructori care au obținut gradele didactice II și I, ulterior absolvind cu diplomă de licență sau absolvire o instituție de învățământ superior, li se recunosc aceste grade, cu condiția să își desfășoare activitatea în învățământul preșcolar, primar, gimnazial sau profesional.*

Dacă au trecut prin concurs în învățământul liceal în calitate de profesori li se aplică și lor prevederile de mai sus

menționate (pentru gradul II - test de specialitate și pentru gradul I - lucrare metodico-științifică și susținerea acesteia).

7. *Educatoarele și învățătorii* care au obținut grade didactice în această calitate, li se recunosc aceste grade și după *numirea lor ca institutori*.

8. Gradele didactice obținute de *maiștrii instructori sunt recunoscute* pentru orice treaptă de învățământ preuniversitar în care aceștia își desfășoară activitatea.

Personalul didactic auxiliar își poate perfecționa pregătirea prin participarea la cursuri organizate în cadrul CCD sau prin alte activități stabilite de M.E.C.

Pentru personalul didactic aflat în funcții de conducere de îndrumare și control în învățământul preuniversitar se organizează diverse stagii de pregătire și perfecționare în domeniul managementului educațional.

La aceste cursuri, în limita locurilor pot participa și alte cadre didactice interesate, pe baza unor teste de aptitudini manageriale pe care le susțin.

Departamentul juridic al F.S.L.I.

Colegiul de redacție

Ana Curetean – redactor șef, tel. 0744-100836
Ciordaș Ioan, Pop Traian, Dolha Viorel, Czabai Doina,
Tăucean Maria, Olar Alexandru, Ghender Rodica, Mureșan
Ana, Bonca Mihaela, Gornic Mirela, Mocanu Aphrodita,
Macovei Arabela, Avram Carmen, Bocu Ioan

Tehnoredactare

Geanina Ghiță, tel. 0723-992126

Arad, Serie nouă: Anul II, nr. 3
Noiembrie 2003

Notă:

1. Autorii articolelor își asumă răspunderea pentru conținutul materialelor publicate
2. Rugăm colaboratorii să aducă spre publicare materialele atât în format electronic (A5, cu diacritice românești), cât și pe suport scris până la data de 15.01.2004